

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-153-26

Druk nr 3100

Warszawa, 15 września 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o podatku od nadzwyczajnych zysków
osiągniętych w okresie od marca do grudnia
2026 r. ze zbycia paliw ciekłych.**

Jednocześnie, z uwagi na proponowane wejście w życie regulacji 1 listopada 2026 r., przedstawiam wniosek o skrócenie postępowania z projektem ustawy.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów i Gospodarki.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych¹⁾

Art. 1. Ustawa reguluje podatek od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od dnia 1 marca 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych, zwany dalej „podatkiem od nadzwyczajnych zysków”.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) koszty – koszty w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 r. poz. 522, 640, 644 i 1206) lub w rozumieniu standardów, o których mowa w art. 2 ust. 3 tej ustawy, określone na podstawie:
 - a) prowadzonych przez podatnika ksiąg rachunkowych albo
 - b) ksiąg podatkowych innych niż księgi rachunkowe, prowadzonych przez podatnika dla celów podatku dochodowego – w przypadku gdy podatnik w roku podatkowym nie był obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych lub w 2025 r. nie prowadził takich ksiąg– przy czym do transakcji wpływających na ustalenie wysokości tych kosztów stosuje się zasadę ceny rynkowej;
- 2) paliwa ciekłe – paliwa ciekłe w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2025 r. poz. 1529), z wyjątkiem olejów opałowych w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 8 i 9 tej ustawy;
- 3) podmiot – osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej;
- 4) przychody – przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 30a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, określone na podstawie:
 - a) prowadzonych przez podatnika ksiąg rachunkowych albo

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

- b) ksiąg podatkowych innych niż księgi rachunkowe, prowadzonych przez podatnika dla celów podatku dochodowego – w przypadku gdy podatnik w roku podatkowym nie był obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych lub w 2025 r. nie prowadził takich ksiąg
- przy czym do transakcji wpływających na ustalenie wysokości tych przychodów stosuje się zasadę ceny rynkowej;
- 5) wytwarzanie paliw ciekłych – produkcję paliw ciekłych w instalacjach wytwarzania paliw ciekłych w rozumieniu art. 3 pkt 10e ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 43, 516, 607 i 900) w procesie przerobu ropy naftowej;
- 6) zasada ceny rynkowej – obowiązek ustalania cen transferowych pomiędzy podmiotami powiązanymi na warunkach, które ustaliłyby między sobą podmioty niepowiązane, określony odpowiednio w art. 23o ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 592, 779, 846, 1079, 1098 i 1123) oraz art. 11c ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 554, 779, 846, 912 i 1123).

Art. 3. Podatek od nadzwyczajnych zysków stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 4. Rokiem podatkowym jest okres od dnia 1 marca 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

Art. 5. Podatnikiem podatku od nadzwyczajnych zysków jest podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, działalność w zakresie:

- 1) wytwarzania paliw ciekłych lub
- 2) obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą.

Art. 6. Przedmiotem opodatkowania podatkiem od nadzwyczajnych zysków są przychody osiągnięte ze zbycia paliw ciekłych.

Art. 7. 1. Podstawę obliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków stanowi nadwyżka przychodów ze zbycia paliw ciekłych osiągniętych w roku podatkowym (przychody faktyczne) ponad przychody ze zbycia paliw ciekłych, jakie zostałyby osiągnięte przy zastosowaniu marży referencyjnej (przychody hipotetyczne).

2. Przychody hipotetyczne oblicza się według następującego wzoru:

$$\frac{\textit{koszty faktyczne}}{1 - \textit{marża referencyjna} \div 100 \%}$$

w którym:

- 1) koszty faktyczne oznaczają koszty związane z przychodami faktycznymi, stanowiące cenę nabycia lub koszt wytworzenia paliw ciekłych;
- 2) marża referencyjna oznacza średnią marżę sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r., powiększoną o 20 %, przy czym w przypadku gdy marża referencyjna ustalona w ten sposób jest niższa niż 2,00 %, a także w przypadku podatników, którzy nie prowadzili w 2025 r. działalności w zakresie określonym w art. 5, przyjmuje się, że marża referencyjna wynosi 2,00 %.

3. Średnią marżę sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r. oblicza się według następującego wzoru:

$$\frac{\textit{przychody referencyjne} - \textit{koszty referencyjne}}{\textit{przychody referencyjne}} \times 100 \%$$

w którym:

- 1) przychody referencyjne oznaczają przychody ze zbycia paliw ciekłych osiągnięte w 2025 r.;
- 2) koszty referencyjne oznaczają koszty związane z przychodami referencyjnymi, stanowiące cenę nabycia lub koszt wytworzenia paliw ciekłych.

4. Marżę referencyjną i średnią marżę sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r. zaokrągla się do dwóch miejsc po przecinku.

5. Przy ustalaniu wysokości przychodów faktycznych i kosztów faktycznych oraz przychodów referencyjnych i kosztów referencyjnych:

- 1) uwzględnia się:
 - a) wynik na pochodnych instrumentach finansowych służących zabezpieczeniu tych przychodów i kosztów, z wyłączeniem wycen pochodnych instrumentów finansowych,
 - b) koszty związane z wykonywaniem wynikających z odrębnych przepisów obowiązków dotyczących prowadzenia działalności określonej w art. 5, z wyłączeniem podatków, opłat i innych danin publicznych, których wysokość jest uzależniona od ilości lub wartości zbywanych paliw ciekłych, w części, w jakiej te

podatki, opłaty i inne daniny publicznoprawne nie są uwzględniane przy ustalaniu przychodów referencyjnych albo przychodów faktycznych;

- 2) nie uwzględnia się:
- a) niezrealizowanych przychodów i kosztów, w szczególności wycen do wartości godziwej dokonywanych dla celów rachunkowych,
 - b) niezrealizowanych różnic kursowych,
 - c) wycen wartości zapasów paliw ciekłych,
 - d) innych, niż określone w lit. a–c, pozycji aktywów, pasywów albo przychodów lub kosztów, o podobnym charakterze.

6. Przy ustalaniu wysokości przychodów faktycznych i przychodów referencyjnych uwzględnia się również wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych, w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości wytworzonych paliw ciekłych lub zbytych paliw ciekłych.

7. W przypadku gdy nie jest możliwe jednoznaczne przypisanie:

- 1) kosztów faktycznych lub kosztów referencyjnych odpowiednio do przychodów faktycznych lub przychodów referencyjnych, ze zbycia paliw ciekłych,
- 2) wyniku na pochodnych instrumentach finansowych, o którym mowa w ust. 5 pkt 1 lit. a, odpowiednio do przychodów faktycznych, kosztów faktycznych, przychodów referencyjnych lub kosztów referencyjnych

– koszty te i wynik ten uwzględnia się w takiej proporcji, w jakiej pozostają osiągnięte w danym okresie roku podatkowego odpowiednie przychody ze zbycia paliw ciekłych w ogólnej wysokości przychodów podatnika.

8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się do ustalania ceny nabycia ani kosztu wytworzenia paliw ciekłych, jeżeli są one ustalane zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub standardami, o których mowa w art. 2 ust. 3 tej ustawy.

9. Jeżeli podatnik prowadził działalność w zakresie określonym w art. 5 przez część 2025 r., przy obliczaniu marży referencyjnej uwzględnia się miesiące, w których podatnik prowadził taką działalność.

10. Przepisy ust. 1–9 stosuje się z uwzględnieniem poprzedników prawnych podatnika.

Art. 8. 1. Stawka podatku od nadzwyczajnych zysków wynosi 60 % podstawy obliczenia tego podatku.

2. W przypadku podatnika nieprowadzącego działalności, o której mowa w art. 5 pkt 1, należny podatek od nadzwyczajnych zysków nie może przekroczyć wysokości osiągniętego przez tego podatnika i przypadającego proporcjonalnie na rok podatkowy:

- 1) dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych albo
- 2) dochodu ze źródeł przychodów innych niż zyski kapitałowe ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, albo
- 3) zysku netto ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub standardami, o których mowa w art. 2 ust. 3 tej ustawy, obliczonego bez uwzględnienia podatku od nadzwyczajnych zysków – w przypadku podatnika niebędącego podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych ani podatku dochodowego od osób prawnych.

3. Przez dochód, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, rozumie się dochód przed pomniejszeniami i odliczeniami, w tym w szczególności przed odliczeniem straty z lat ubiegłych.

Art. 9. 1. Podatnicy są obowiązani:

- 1) wpłacać w terminie określonym w ust. 2 na rachunek urzędu skarbowego obliczane narastająco miesięczne zaliczki na podatek od nadzwyczajnych zysków w wysokości różnicy między tym podatkiem od zysków osiągniętych od początku roku podatkowego, obliczonym zgodnie z art. 7 i art. 8 ust. 1, a sumą należnych zaliczek na ten podatek za poprzednie miesiące;
- 2) złożyć w terminie do dnia 30 kwietnia 2027 r. właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego zeznanie o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków za pomocą środków komunikacji elektronicznej zgodnie z odrębnymi przepisami określającymi sposób składania deklaracji podatkowych;
- 3) obliczyć i wpłacić na rachunek urzędu skarbowego w terminie określonym w pkt 2 należny podatek od nadzwyczajnych zysków albo różnicę między należnym podatkiem od nadzwyczajnych zysków a sumą zapłaconych zaliczek na ten podatek.

2. Zaliczki na podatek od nadzwyczajnych zysków są wpłacane w terminie do 25. dnia miesiąca za miesiące poprzedzające, przy czym pierwsza zaliczka na podatek od nadzwyczajnych zysków jest wpłacana za okres od dnia 1 marca 2026 r. do dnia 31 października 2026 r.

3. W przypadku zaprzestania prowadzenia działalności przez podatnika przed upływem terminu do złożenia zeznania o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków, zeznanie to jest składane nie później niż w dniu zaprzestania prowadzenia działalności.

4. Nadpłata w podatku od nadzwyczajnych zysków powstaje z dniem złożenia zeznania o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków i podlega zwrotowi w terminie:

- 1) 3 miesięcy od dnia złożenia tego zeznania;
- 2) 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem, lecz niewcześniej niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia tego zeznania.

5. Zaliczenie nadpłaty na poczet zaległości podatkowych następuje z dniem powstania nadpłaty.

6. Oprocentowanie z tytułu nadpłaty, o której mowa w ust. 4, przysługuje:

- 1) od dnia powstania nadpłaty, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania lub od dnia skorygowania zeznania w trybie art. 274 lub art. 274a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026 r. poz. 622, z późn. zm.²⁾);
- 2) od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku, chyba że do opóźnienia w zwrocie nadpłaty przyczynił się podatnik.

7. Do podatku od nadzwyczajnych zysków nie stosuje się art. 74a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Art. 10. 1. Zeznanie o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków zawiera dane identyfikacyjne podatnika oraz dane niezbędne do obliczenia i zapłaty podatku od nadzwyczajnych zysków.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków wraz z niezbędnymi pouczeniami, uwzględniając konieczność prawidłowego rozliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków oraz kontroli wykonania tego obowiązku przez organ podatkowy.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2026 r. 825, 846, 875, 1098, 1154 i 1206.

Art. 11. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 592, 779, 846, 1079, 1098 i 1123) po art. 52zt dodaje się art. 52zu w brzmieniu:

„Art. 52zu. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów podatku od nadzwyczajnych zysków, o którym mowa w ustawie z dnia o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 12. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 554, 779, 846, 912 i 1123) po art. 38za dodaje się art. 38zb w brzmieniu:

„Art. 38zb. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów podatku od nadzwyczajnych zysków, o którym mowa w ustawie z dnia o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2026 r.

UZASADNIENIE

I. Cel i istota projektu

Niniejszy projekt stanowi kontynuację prac legislacyjnych nad rozwiązaniami przyjętymi w ustawie z dnia 3 lipca 2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych, skierowanej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału Konstytucyjnego w trybie kontroli prewencyjnej. Kontynuowanie inicjatywy ustawodawczej stanowi zarazem odpowiedź na pogarszającą się sytuację na rynku paliw oraz wzrost cen spowodowany przedłużającym się konfliktem na Bliskim Wschodzie.

Projekt zakłada wprowadzenie czasowego podatku od nadzwyczajnych zysków (tzw. windfall tax) osiągniętych w okresie marzec–grudzień 2026 r. przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wytwarzania oraz obrotu paliwami na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą. Projektowana regulacja stanowi odpowiedź na wyjątkowe uwarunkowania gospodarcze oraz geopolityczne, które doprowadziły do powstania ponadprzeciętnych wyników finansowych w określonym segmencie sektora paliwowego, niewynikających z poprawy efektywności operacyjnej, ponoszenia zwiększonego ryzyka gospodarczego, czy też realizacji dodatkowych inwestycji, lecz stanowiących skutek szoku podażowego.

II. Kontekst wprowadzenia regulacji i jej uzasadnienie aksjologiczno-społeczne

Bezpośrednim impulsem do podjęcia inicjatywy legislacyjnej była gwałtowna destabilizacja światowych rynków energii w pierwszym kwartale 2026 r., związana z eskalacją konfliktu zbrojnego w regionie Bliskiego Wschodu oraz istotnymi zakłóceniami w funkcjonowaniu kluczowych szlaków transportowych ropy naftowej. Eskalacja działań militarnych w regionie Zatoki Perskiej doprowadziła do faktycznej blokady Cieśniny Ormuz – strategicznego przesmyku, przez który przepływa blisko 20% światowej podaży ropy naftowej. Nagłe i drastyczne ograniczenie podaży surowca wywołało silną reakcję na rynkach towarowych: cena ropy gatunku Brent wzrosła z poziomu ok. 65 USD za baryłkę w styczniu 2026 r. do szczytowych 126 USD za baryłkę w marcu 2026 r.

Zdarzenia te spowodowały skokowy wzrost cen surowca na rynkach światowych, a jednocześnie – co ma zasadnicze znaczenie z perspektywy projektowanej regulacji – nadzwyczajne zwiększenie marż handlowych na rynkach europejskich, w tym na rynku krajowym, wielokrotnie przekraczając historyczne średnie.

Powyższe okoliczności przełożyły się na istotny wzrost rentowności przedsiębiorstw paliwowych zajmujących się w szczególności przetwórstwem ropy naftowej. Przykładowo, zgodnie z danymi publikowanymi przez grupę ORLEN¹⁾:

- Przychody w II kwartale 2026 r. wyniosły 76,5 mld zł, tj. o 25,8% więcej niż w tym okresie 2025 r. (2Q2025 = 60,8 mld zł),
- EBITDA LIFO W II kwartale 2026 r. wyniosła 13,9 mld zł, tj. o 54,4% więcej niż w tym okresie 2025 r. (2Q2025 = 9 mld zł).

Największy wzrost r/r zanotował segment *Downstream* (obejmujący m.in. rafinację ropy naftowej) – EBITDA LIFO tego segmentu w 2Q2026 wyniosła nieco ponad 5,9 mld zł wobec prawie 1,9 mld zł w 2Q2025²⁾.

Z kolei, zgodnie z danymi opublikowanymi przez UNIMOT S.A.³⁾:

- Przychody w II kwartale 2026 r. wyniosły 4,36 mld zł, tj. o 17,2% więcej niż w tym okresie 2025 r. (2Q2025 = 3,72 mld zł),
- Skonsolidowana skorygowana EBIDA w II kwartale 2026 r. wyniosła 140 mln zł, tj. o 27,3% więcej niż w tym okresie 2025 r. (2Q2025 = 110 mln zł).

O pozytywnym wpływie blokady cieśniny Ormuz na wyniki finansowe firm z tego sektora paliwowego świadczą również opublikowane już przez nie raporty finansowe. Wynika z nich, że osiem największych międzynarodowych koncernów paliwowych (w tym Saudi Aramco, ExxonMobil, Chevron, BP, Shell, TotalEnergies, Equinor i Eni) osiągnęło w samym drugim kwartale 2026 roku łączny skumulowany zysk netto na poziomie **niemal 93 miliardów dolarów**, co oznacza prawie dwukrotny wzrost w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego⁴⁾.

W tym samym czasie polscy konsumenci i przedsiębiorcy zmagali się z wzrostem cen paliw na stacjach. Wysokie ceny energii uderzyły w sektor transportowy, przemysł oraz gospodarstwa domowe. Obciążenia te dotknęły w nieproporcjonalnie większym stopniu podmioty o niższych dochodach, pogłębiając ryzyko wykluczenia energetycznego. Z jednej strony zatem gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa energochłonne oraz sektor transportu poniosły koszty wynikające z gwałtownego wzrostu cen paliw, co przełożyło się na presję inflacyjną oraz

¹⁾ <https://www.orlen.pl/pl/relacje-inwestorskie/raporty-i-publicacje/sprawozdania/2026>

²⁾ Raport „Skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Orlen. 2 kwartał 2026” opublikowane 6 sierpnia 2026 r. https://www.orlen.pl/content/dam/internet/orlen/pl/pl/relacje-inwestorskie/raporty-i-publicacje/sprawozdania/2026/2q2026/ORLEN_2Q26_PL.pdf.coredownload.pdf

³⁾ <https://www.unimot.pl/aktualnosci/unimot-s-a-opublikowal-szacunkowe-wyniki-za-ii-kwartal-2026-r>

⁴⁾ <https://gulfnews.com/business/energy/oil-majors-reap-93-billion-q2-profits-as-iran-war-drives-energy-windfall-1.500643200>

pogorszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Z drugiej strony, część podmiotów branży paliwowej osiągnęła rekordowe wyniki finansowe, których skala znacząco przekroczyła średnie historyczne poziomy rentowności.

W odpowiedzi na wzrost cen paliw uruchomiono szereg doraźnych mechanizmów fiskalnych. Działania te obejmowały obniżenie stawki podatku VAT na benzynę i olej napędowy do poziomu 8% oraz redukcję akcyzy na paliwa silnikowe do najniższego poziomu dopuszczonego przez regulacje unijne. Ponadto, w celu ochrony konsumentów przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi i spekulacjami na etapie sprzedaży detalicznej, w ramach dostępnych instrumentów interwencji rynkowej wprowadzono maksymalne ceny detaliczne paliw, których stosowanie stało się obowiązkiem koncesjonowanych sprzedawców.

Koszt fiskalny tych działań w ciągu 3 miesięcy od wprowadzania CPN spowodował ubytek dochodów budżetu państwa szacowany na ok. 4,8 mld zł. Instrumenty te, choć niezbędne dla doraźnej ochrony konsumentów i przedsiębiorców, w szczególności małych i średnich, nie rozwiązują podstawowej nierównowagi: ciężar wsparcia cenowego ponosił budżet państwa, a więc *de facto* ogół podatników, podczas gdy beneficjentem nadzwyczajnych marż pozostają przedsiębiorstwa paliwowe.

Podatek od nadzwyczajnych zysków koryguje tę asymetrię, pozwalając odzyskać część środków, które w normalnych warunkach rynkowych (braku nadzwyczajnej sytuacji związanej z konfliktem na Bliskim Wschodzie) nie trafiłyby do przedsiębiorstw sektora paliwowego. Środki te zasilając budżet państwa pozwolą zrównoważyć ubytek we wpływach w podatku VAT i podatku akcyzowym związany z podjętymi działaniami osłonowymi. Należy więc uznać, że proponowana danina – w aspekcie funkcjonalnym – stanowi dopełnienie uprzednio podjętych działań osłonowych; podczas gdy obniżki podatków pośrednich i ceny maksymalne chronią budżety domowe przy dystrybutorach, wpływy z nowej daniny zapewniają niezbędne źródło finansowania dla opisanych wyżej programów wsparcia.

Projektowana ustawa zmierza więc do przywrócenia równowagi pomiędzy interesem publicznym a interesem prywatnym w warunkach nadzwyczajnych zaburzeń rynkowych. Ustanowienie proponowanej daniny stanowi wyjście naprzeciw powinnościom wynikającym dla państwa z konstytucyjnej zasady sprawiedliwości podatkowej. Zgodnie z niniejszą normą, wywodzoną z art. 84 Konstytucji RP, ciężary publiczne powinny być rozkładane w sposób uwzględniający realne zdolności płatnicze podmiotów gospodarczych oraz charakter uzyskiwanych zysków. W sytuacji, gdy przychody danego sektora rosną nie wskutek jego wyższej produktywności czy innowacyjności, lecz stanowią konsekwencje zewnętrznych

zaburzeń o charakterze geopolitycznym, dochody te nabierają charakteru renty ekonomicznej – korzyści majątkowej, która w normalnych warunkach rynkowych by nie wystąpiła.

W takiej sytuacji interwencja ustawodawcy stanowi wyraz odpowiedzialności państwa za zachowanie spójności społecznej i stabilności gospodarczej. Jeśli państwo za sprawą podjętych działań osłonowych angażuje środki publiczne w stabilizację gospodarki oraz wsparcie obywateli w czasie kryzysu, względy słuszności oraz solidaryzmu społecznego nakazują, aby sektory będące ekonomicznymi beneficjentami korzyści płynących z obecnego kryzysu współuczestniczyły w kosztach działań podjętych w celu złagodzenia jego ujemnych następstw.

Projektowana regulacja wpisuje się również w dotychczasową praktykę międzynarodową. Podobne instrumenty były stosowane przez państwa członkowskie Unii Europejskiej w latach 2022–2023 w odpowiedzi na nadzwyczajne zyski sektora energetycznego, osiągnięte w następstwie kryzysu wywołanego napaścią Rosji na Ukrainę. Doświadczenia te potwierdzają, że czasowe opodatkowanie zysków nadzwyczajnych może stanowić skuteczne narzędzie stabilizacji społeczno-gospodarczej bez negatywnego wpływu na długoterminowe decyzje inwestycyjne przedsiębiorstw. Proponowane rozwiązanie stanowi logiczną kontynuację tej praktyki regulacyjnej, dostosowaną do specyfiki kryzysu bliskowschodniego z 2026 r. Środki pozyskane w ramach rozliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków zasilały budżet państwa i tym samym ułatwią prowadzenie działań osłonowych istotnie obciążających budżet państwa. Należy więc uznać, iż proponowana regulacja realizuje funkcję nie tylko fiskalną, lecz przede wszystkim redystrybucyjną i stabilizacyjną.

III. Mechanizm opodatkowania

Kluczową cechą projektowanej daniny o charakterze epizodycznym (obejmującej okres od 1 marca do 31 grudnia 2026 r.) jest jej precyzyjne ukierunkowanie wyłącznie na tę część zysków, która ma charakter nadzwyczajny – tj. przekracza marżę, jaką podatnik osiągałby w normalnych warunkach rynkowych. Podstawę opodatkowania stanowić będzie nadwyżka przychodów faktycznie osiągniętych ponad przychody hipotetyczne, które podatnik uzyskałby, gdyby stosował średnią marżę sprzedaży (ŚMS) z roku 2025, powiększoną o 20%.

Przychody hipotetyczne to kategoria wyliczona na bazie marży z roku 2025, jednak przy uwzględnieniu rzeczywistej (aktualnej) wysokości kosztów ponoszonych przez podatnika. W konsekwencji wzrost, czy też spadek ich wysokości między okresem opodatkowania a rokiem referencyjnym pozostaje neutralny dla przyjętej formuły obliczenia podstawy opodatkowania bazującej na marży ze sprzedaży paliw. Biorąc zatem pod uwagę, że bazą do

obliczenia przychodów hipotetycznych są koszty faktyczne (bieżące), wspomniana nadwyżka przychodów faktycznych ponad przychody hipotetyczne stanowi de facto nadzwyczajny zysk (kreowany poprzez stosowanie wyższych marż w okresie, którego obejmuje projektowana ustawa).

Przyjęcie roku 2025 jako okresu referencyjnego zapewnia obiektywny punkt odniesienia, odzwierciedlający rzeczywistą, historyczną zdolność do generowania zysków danego podatnika. Jest to ponadto jeden z nielicznych na przestrzeni ostatnich lat okresów, w którym nie doszło do wystąpienia istotnych zdarzeń nadzwyczajnych, rzutujących „nienaturalnie” na poziom stosowanych marż.

Korekta tak ustalonej średniej marży sprzedaży o 20% stanowi dodatkowy instrument gwarancyjny, który chroni podatników przed opodatkowaniem zysków wynikających ze zwykłych wahań rynkowych lub organicznego wzrostu działalności. Tym samym opodatkowaniu podlegać będzie wyłącznie nadwyżka ponad ten próg – identyfikowana jako nadzwyczajny zysk wynikający ze wstrząsu podażowego będącego skutkiem konfliktu zbrojnego na Bliskim Wschodzie.

Obowiązek zapłaty podatku powstanie, gdy przychody faktycznie osiągnięte w okresie rozliczeniowym przewyższą przychody hipotetyczne obliczone przy zastosowaniu marży referencyjnej. Mechanizm ten zapobiega opodatkowaniu podmiotów, które – mimo prowadzenia działalności w obszarach objętych zakresem przedmiotowym projektowanej ustawy – nie osiągnęły faktycznie przychodów o nadzwyczajnym charakterze. Zaliczki na podatek będą obliczane i wpłacane narastająco, co oznacza, że różnica między przychodami faktycznymi a hipotetycznymi będzie obliczana od początku roku podatkowego do końca każdego kolejnego miesiąca. Jeżeli w danym miesiącu narastająca nadwyżka zmniejszy się lub zniknie – wskutek pogorszenia skumulowanej marży – zaliczka za ten miesiąc nie wystąpi, a wcześniej wpłacone środki będą rozliczane w ramach zeznania rocznego składanego do 30 kwietnia 2027 r. Przy czym projekt przewiduje szczególne zasady obliczenia pierwszej zaliczki. Zapłata zobowiązania z tytułu pierwszej zaliczki obejmującej okres od 1 marca do 31 października 2026 r. – będzie wpłacona w listopadzie 2026 r.

Proponuje się, aby stawka podatku wynosiła 60% tak określonej podstawy opodatkowania, co proporcjonalnie odzwierciedla skalę nieoczekiwanych korzyści, przy jednoczesnym pozostawieniu podatnikowi możliwości dysponowania istotnej części nadzwyczajnego zysku.

Odrębnego wyjaśnienia wymaga kontekst czasowy obowiązków płynących z propozycji omawianego podatku. Projektowana regulacja przewiduje objęcie opodatkowaniem nadzwyczajnych zysków osiągniętych od dnia 1 marca 2026 r., podczas gdy samo wejście w życie ustawy nastąpi w momencie późniejszym. Konstrukcja ta implikuje konieczność oceny projektu przez pryzmat wynikającej z art. 2 Konstytucji RP zasady demokratycznego państwa prawnego, w tym w szczególności wywodzonej z tej zasady, reguły niedziałania prawa wstecz (*lex retro non agit*). W tym kontekście należy podkreślić, że zgodnie z dorobkiem orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego⁵⁾, zasada niedziałania prawa wstecz nie ma na gruncie prawa podatkowego⁶⁾ waloru absolutnego i dopuszcza się odstępstwa od funkcjonowania tej zasady w ściśle określonych warunkach. W odniesieniu do prawa podatkowego uznaje się, iż odstępstwo od zasady *lex retro non agit* jest dopuszczalne, jeżeli jest to konieczne dla realizacji lub ochrony innych wartości konstytucyjnych o szczególnej doniosłości.

Zgodnie z przedstawionymi powyżej wyjaśnieniami, w obecnej, nadzwyczajnej sytuacji społeczno-gospodarczej, za odstępstwem od zasady *lex retro non agit* i objęciem podatkiem okresu od 1 marca 2026 r. jednoznacznie przemawia konieczność zadośćuczynienia fundamentalnym normom inkorporowanym w art. 2 Konstytucji RP, to jest zasadom sprawiedliwości społecznej oraz równości, jak również wzgląd na konieczność zachowania równowagi budżetowej, która w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego również jest wartością konstytucyjną (wyrok TK w sprawie o sygn. K 1/12 z dnia 12 grudnia 2012 r. Jak wskazano na wstępie, ciężar finansowy będący następstwem sytuacji nadzwyczajnej związanej z konfliktem na Bliskim Wschodzie powinien równomiernie obciążać ogół społeczeństwa i podmiotów gospodarczych. Nie jest natomiast zgodna z tymi zasadami sytuacja, w której wąska grupa (przedsiębiorstwa działające w sektorze paliwowym i ich właściciele) osiąga z tego tytułu istotne korzyści kosztem konsumentów i pozostałych przedsiębiorstw. Zaproponowana konstrukcja stanowi wyraz „dążenia organów władzy publicznej do zachowania równowagi w stosunkach społecznych”⁷⁾, naruszonej przez zewnętrzny wstrząs geopolityczny, którego beneficjentami jest wąska grupa przedsiębiorców.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę na funkcjonujące w doktrynie prawa rozróżnienie pomiędzy retroaktywnością, czyli działaniem prawa wstecz, oznaczającym stosowanie nowych przepisów do zdarzeń już zakończonych, a retrospektywnością regulacji,

⁵⁾ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2008 r., sygn. akt Kp 2/08.

⁶⁾ W przeciwieństwie do prawa karnego (materialnego), gdzie zasada *lex retro non agit* ma charakter bezwzględny i nie doznaje żadnych wyjątków.

⁷⁾ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 kwietnia 2000 r., sygn. akt K8/98.

(nazywaną inaczej retroaktywnością pozorną) polegającą na stosowaniu nowych przepisów do trwających stosunków prawnych (zapoczątkowanych przed zmianą prawa). Z tą drugą sytuacją wiąże się mniejsze ryzyko naruszenia standardów konstytucyjnych. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, iż zaproponowany w projekcie okres rozliczeniowy nie zostanie w całości zakończony przed przyjętą datą wejścia ustawy w życie. Nie ma zatem pewności, czy podatek od nadzwyczajnych zysków faktycznie u konkretnego podatnika wystąpi.

Ponadto należy podkreślić, iż zgodnie z utrwalonym podejściem Trybunału Konstytucyjnego stanowienie przepisów retroaktywnych, które pogarszają sytuację adresatów norm, jest szczególnie trudne do akceptacji, kiedy problem rozwiązywany przez te regulacje był znany ustawodawcy wcześniej i mógł być rozwiązany z wyprzedzeniem bez użycia przepisów działających wstecz (zob. orzeczenia z: 19 października 1993 r., sygn. K. 14/92, OTK w 1992 r., poz. 35; 29 marca 1994 r., sygn. K. 13/93, OTK w 1994 r., poz. 6). Taka sytuacja nie ma miejsca w przypadku omawianego projektu. Jak wyjaśniono na wstępie, projekt ten stanowi reakcję na zdarzenie, którego nie można było przewidzieć i na które, ani ustawodawca, ani adresaci tej regulacji nie mieli wpływu. Trudno zatem uznać, że w tym zakresie podatnicy przed marcem br. mogli mieć uzasadnione oczekiwania osiągnięcia nadzwyczajnych zysków. Nie budzi również wątpliwości, że szczególny charakter projektowanego podatku, jakim jest opodatkowanie „nadzwyczajnych” zysków wymaga rozwiązań ekstraordynaryjnych. Nieprzewidywalność zdarzeń, z którymi wiąże się ich osiągnięcie powoduje, że niejako *ex definitione* nie jest możliwe wdrożenie tego rodzaju rozwiązań na przyszłość (ekonomicznie będą to bowiem już inne zyski niż osiągnięte w związku z sytuacją nadzwyczajną).

Z orzecnictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika również, że (dopuszczalna) retroaktywność musi być konieczna (niezbędna) dla realizacji (urzeczywistniania)⁸⁾ lub ochrony⁹⁾ konkretnych wartości konstytucyjnych w tym sensie, że realizacja (ochrona) tych wartości nie jest możliwa bez wstecznego działania prawa. Te inne wartości konstytucyjne muszą być szczególnie cenne (por. cytowany już wyrok w sprawie sygn. SK 19/06) i ważniejsze od wartości chronionej zakazem retroakcji (por. powołany wyrok w sprawie o sygn. P. 4/99 oraz wyrok z 5 września 2007 r., sygn. P 21/06, OTK ZU nr 8/A/2007, poz. 96). W konkretnych wypadkach wartością taką może być np. sprawiedliwość społeczna (por. orzeczenie z 24 lipca 1990 r., sygn. K. 5/90, OTK w 1990 r., poz. 4).

⁸⁾ Wyroki z: 31 stycznia 2000 r., sygn. P. 4/99, OTK ZU nr 1/2001, poz. 5; 24 czerwca 2008 r., sygn. SK 16/06, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 85.

⁹⁾ Wyrok z 19 marca 2007 r., sygn. K 47/05, OTK ZU nr 3/A/2007, poz. 27.

IV. Szczegółowe omówienie przepisów projektu ustawy

Tytuł ustawy – epizodyczny charakter omawianej daniny został podkreślony w tytule projektu ustawy poprzez odesłanie do wskazanego okresu jej obowiązywania.

Art. 1 – określa przedmiot regulacji. Opodatkowaniu podatkiem od nadzwyczajnych zysków podlegają zyski osiągnięte w okresie od 1 marca 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.) w związku ze zbywaniem paliw ciekłych. Przepis ten wprowadza również skróconą nazwę daniny – „podatek od nadzwyczajnych zysków” – stosowaną konsekwentnie w dalszych przepisach ustawy.

Art. 2 – zawiera słowniczek podstawowych pojęć używanych w ustawie.

Regulację tę otwiera pojęcie kosztów, które zdefiniowano jako koszty w rozumieniu ustawy o rachunkowości lub standardów, o których mowa w art. 2 ust. 3 tej ustawy, określone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych. Wyjątkowo, w przypadku gdy podatnik nie był w danym okresie zobowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych projekt dopuszcza w tym zakresie posłużenie się ewidencją prowadzoną przez podatnika do celów podatku dochodowego. Ta sama zasada odnosi się do definicji przychodów. Umożliwia to objęcie opodatkowaniem również podatników, którzy nie są zobowiązani do prowadzenia pełnej rachunkowości, przy jednoczesnym zapewnieniu wiarygodnej podstawy obliczeniowej opartej na danych podatkowych.

Pkt 2 zawiera definicję paliw ciekłych, które to pojęcie należy rozumieć zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2025 r. poz. 1529). Odwołanie do definicji zawartej w tej ustawie zapewnia spójność terminologiczną z obowiązującym systemem prawnym i eliminuje ryzyko rozbieżności interpretacyjnych co do zakresu regulacji. Omawiana definicja wyraźnie wyłącza z zakresu pojęcia paliw ciekłych oleje opałowe zdefiniowane odrębnie w art. 2 ust. 1 pkt 8 i 9 przywołanej ustawy, co precyzyjnie zawęży krąg podmiotów zobowiązanych do branży faktycznie korzystającej z nadzwyczajnych marż spowodowanych kryzysem.

Treścią pkt 3 analizowanego artykułu jest określenie znaczenia terminu „podmiot”, które to pojęcie na gruncie projektowanych przepisów oznacza osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną.

Przychody zdefiniowano w ramach pkt 4 poprzez odesłanie do znaczenia tego terminu funkcjonującego na gruncie art. 3 ust. 1 pkt 30a ustawy o rachunkowości. W kontekście zakresu podmiotowego projektowanej daniny oznacza to tym samym, że jednostki stosujące przepisy ustawy o rachunkowości powinny utożsamiać przychód, o którym mowa w projektowanych

przepisach, z przychodem netto ze sprzedaży towarów i produktów, z uwzględnieniem dotacji, opustów, rabatów i innych zwiększeń lub zmniejszeń, bez podatku VAT i innych podatków bezpośrednio związanych z obrotem. Z kolei podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości powinny obliczać przychód w oparciu o przychody umów z klientami w rozumieniu MSR (art. 3 ust. 1 pkt 30a lit. b ustawy o rachunkowości). Zaproponowany kształt definicji zapewnia spójne traktowanie jednostek stosujących krajowe i międzynarodowe standardy rachunkowości.

W odniesieniu do przychodów i kosztów, odpowiednio, osiągniętych albo ponoszonych w relacjach z podmiotami powiązanymi ich wysokość powinna być ustalona zgodnie z zasadą ceny rynkowej, wynikającą z ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (wyjaśnionej w ramach wieńczącego katalog definicji ustawowych pkt 6). Uwzględnianie dyspozycji płynących z zasady ceny rynkowej zmierza do wyeliminowania ryzyka manipulacji marżą (wartościami przychodów i kosztów) między podmiotami powiązanymi w celu uniknięcia opodatkowania projektowaną regulacją (sztucznego zmniejszenia wykazywanej marży na sprzedaży paliw ciekłych). Jednocześnie wszystkie pojęcia dotyczące stosowania zasady cen rynkowej powinny być rozumiane zgodnie z przepisami Rozdziału 1a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz Rozdziału 4b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Treścią pkt 5 jest wyjaśnienie, w jaki sposób należy rozumieć termin wytwarzanie paliw ciekłych. Zgodnie z treścią tego przepisu wytwarzaniem paliw ciekłych na potrzeby projektowanej regulacji jest produkcja takich paliw w instalacjach wytwarzania paliw ciekłych, w rozumieniu art. 3 pkt 10e ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 43, 516 i 607), w procesie przerobu ropy naftowej. Jest to zatem definicja węższa niż definicja „wytwarzania” zawarta w art. 3 pkt 45 lit. b ustawy – Prawo energetyczne, gdyż nie obejmuje ona innych sposobów wytwarzania paliw ciekłych, niż następujących poprzez proces przerobu (rafinacji) ropy naftowej. Z uwagi na tak ukształtowaną treść omawianej definicji poza jej zakresem znajduje się wytwarzanie paliw ciekłych prowadzone m.in. w procesach mieszania komponentów lub paliw ciekłych lub poprzez mieszanie komponentów z paliwami ciekłymi (tzw. blending).

Art. 3. – przesądza, że wpływy z omawianego podatku stanowią dochód budżet państwa.

Art. 4 – określa rok podatkowy jako okres od dnia 1 marca 2026 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

Art. 5 – określa krąg podatników podatku od nadzwyczajnych zysków. Zakres podmiotowy regulacji obejmuje dwie kategorie podatników. Pierwszą stanowią podmioty prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu) działalność w zakresie wytwarzania paliw ciekłych (w rozumieniu omawianej ustawy). Drugą kategorię stanowią podmioty dokonujące zbycia paliw ciekłych na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą. Chodzi tym samym o podmioty posiadające taką koncesję, dokonujące importu lub nabycia wspólnotowego paliw ciekłych (jako ich właściciel). Należy przy tym wskazać także, że ustawa znajdzie zastosowanie do podmiotów (podatników), które rozpoczęły prowadzenie działalności objętej jej zakresem przedmiotowym w jakimkolwiek momencie okresu rozliczeniowego, tj. między 1 marca 2026 r. a 31 grudnia 2026 r.

Art. 6 – określa przedmiot opodatkowania podatkiem od nadzwyczajnych zysków, którym są przychody osiągnięte przez podatnika z tytułu zbycia paliw ciekłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten należy czytać „w powiązaniu” z art. 7 określającym co jest podstawą opodatkowania. Przedmiot opodatkowania to bowiem bardzo ogólna kategoria prawna. W kontekście wysokości zobowiązania dużo istotniejszy jest sposób określania podstawy opodatkowania, gdyż zawiera konkretną formułę jego wyliczania. Tym samym wskazanie w art. 6 na kategorię „przychodów” nie może być odczytywane jako równoznaczne z opodatkowaniem proponowanym podatkiem „czystych przychodów” podatnika. To co podlega opodatkowaniu wynika z całokształtu regulacji projektu, w szczególności z formuły wyliczania podstawy opodatkowania (zob. wyjaśnienia do art. 7), a ta uwzględnia konieczność oparcia się na bieżących kosztach ponoszonych przez podatnika (zob. wzór na obliczenia przychodów hipotetycznych – art. 7 ust. 2). Tym samym faktycznie opodatkowywany jest nie przychód lecz zysk (nadwyżka przychodów nad kosztami).

W kontekście art. 5 i 6 (określające zakres podmiotowy i przedmiotowy) należy zaznaczyć, że przepisy te powinny być interpretowane łącznie, gdyż dopiero po spełnieniu warunków określonych w tych przepisach przychody określonego podmiotu zostaną objęte zakresem ustawy. Co istotne, zakresem przedmiotowym, objęte będą wszystkie przychody podatnika ze zbycia (sprzedaży) paliw ciekłych (w rozumieniu projektu ustawy), a nie tylko te które „pochodzą” ze sprzedaży paliw ciekłych wytworzonych, czy też zaimportowanych/nabytych wewnątrzwspólnotowo przez podatnika (innymi słowy – nie tylko te wytworzone albo nabyte „przez siebie”). Przyjęcie takiego rozwiązania wynika uwzględnienia aspektów praktycznych, a mianowicie istotnych problemów w ustaleniu podstawy opodatkowania w przypadku konieczności „śledzenia” poszczególnych „strumieni” przychodów. Odmienne rozwiązanie

wymagałoby od podatników prowadzenia dodatkowych (prawdopodobnie statystycznych) ewidencji i kwalifikacji. Przyjęcie, że podatnicy (w uproszczeniu wytwórcy i sprowadzający paliwa z zagranicy), uwzględnialiby wyłącznie swoją produkcję w Polsce oraz towary nabyte spoza Polski, implikowałoby konieczność wyodrębniania z kalkulacji paliw ciekłych zakupionych przez nich w Polsce, co rodziłoby pytania w zakresie metod kolejności „rozchodu” przy oznaczaniu kraju pochodzenia paliwa, innego podatkowego traktowania danych partii takiego samego produktu, wprowadzając konieczności prowadzenia dodatkowych ewidencji, wskaźników etc. i – co ważniejsze, wprowadzałoby asymetrię w podejściu do części wyniku realizowanego na takich samych produktach.

Z tego względu przyjęto w omawianym zakresie rozwiązanie uproszczone, niewymagające prowadzenia dodatkowych ewidencji i kalkulacji. Rozwiązanie to rzutuje na sposób kalkulacji wskaźników, o których mowa w art. 7.

Art. 7 – określa podstawę opodatkowania podatkiem od nadzwyczajnych zysków oraz reguluje zasady jej obliczania, stanowiąc oś konstrukcyjną całej regulacji.

Projektowany mechanizm opiera się na porównaniu dwóch wielkości: przychodów, które podatnik faktycznie osiągnął w roku podatkowym ze zbycia paliw ciekłych (przychody faktyczne), z przychodami, które osiągnąłby, gdyby jego marża sprzedaży kształtowała się na poziomie historycznym powiększonym o dopuszczalny narzut (przychody hipotetyczne). Jeżeli przychody faktyczne przewyższają przychody hipotetyczne, powstała nadwyżka stanowi podstawę opodatkowania.

W kontekście przychodów faktycznych należy zaznaczyć, że pojęcie to nie powinno być rozumiane jako odejście od zasady memoriału właściwej dla ujmowania przychodów w rachunkowości oraz w podatkach dochodowych. Celem projektowanej regulacji nie jest wprowadzenie kasowego sposobu rozpoznawania przychodów, lecz ustanowienie — wyłącznie na potrzeby obliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków — kategorii przychodów ze zbycia paliw ciekłych osiągniętych przez podatnika w roku podatkowym objętym ustawą. Pojęcie to służy odróżnieniu przychodów rzeczywiście przypisanych do działalności objętej zakresem ustawy od przychodów hipotetycznych, obliczanych przy zastosowaniu marży referencyjnej.

Przychody faktyczne należy zatem rozumieć jako przychody należne podatnikowi z tytułu zbycia paliw ciekłych w roku podatkowym, ustalone zgodnie z właściwymi zasadami rachunkowości, niezależnie od momentu faktycznego otrzymania zapłaty. Takie rozumienie pozostaje spójne z zasadą memoriału, zgodnie z którą przychody przypisywane są do okresu,

którego dotyczą, a nie do okresu, w którym nastąpił przepływ środków pieniężnych. Wprowadzenie w art. 6 ust. 1 projektu odwołania do przychodów faktycznie osiągniętych ma zatem charakter konstrukcyjny i porządkujący. Służy ono określeniu kategorii przychodów stanowiących punkt wyjścia do porównania z przychodami hipotetycznymi, a nie modyfikacji zasad ich rozpoznawania w czasie.

Przychody hipotetyczne oblicza się na podstawie wzoru wskazanego w ust. 2. Iloraz kosztów faktycznych i wyrażenia $(1 - \text{marża referencyjna} / 100\%)$ odzwierciedla kwotę przychodów, jaką podatnik osiągnąłby, stosując marżę referencyjną. Koszty faktyczne oznaczają przy tym koszty związane z przychodami faktycznymi, stanowiące cenę nabycia lub koszt wytworzenia paliw ciekłych. Takie ujęcie sprawia, że – z samej swej istoty – koszty sprzedaży i ogólnego zarządu nie wchodzi do podstawy kalkulacji, nie stanowią bowiem ceny nabycia ani kosztu wytworzenia w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

Punktem wyjścia dla ustalenia marży referencyjnej jest obliczenie średniej marży sprzedaży (ŚMS) podatnika, wyrażonej jako procentowy udział zysku ze sprzedaży paliw ciekłych w przychodach z tej sprzedaży osiągniętych w 2025 r. Tak ustalona ŚMS odzwierciedla rzeczywistą, historyczną rentowność danego podatnika w warunkach poprzedzających kryzys. Jest to zarazem jeden z nielicznych na przestrzeni ostatnich lat okresów wolnych od zdarzeń nadzwyczajnych, które mogłyby zaburzyć historyczny poziom marż, przez co stanowi miarodajny punkt odniesienia. Marżę referencyjną ustala się następnie jako ŚMS powiększoną o 20% ($\text{Marża referencyjna} = \text{ŚMS} * 1,2$), co pełni funkcję ochronną: opodatkowaniu nie podlegają zyski wynikające ze zwykłych wahań rynkowych lub standardowego wzrostu efektywności operacyjnej, lecz wyłącznie nadwyżka ponad rozsądnie wyznaczony próg. Zarówno ŚMS, jak i marżę referencyjną oblicza się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, o czym stanowi ust. 4 omawianego przepisu.

Definicja marży referencyjnej przewiduje również dolny próg 2,00%. Rozwiązanie to obejmuje dwie sytuacje: po pierwsze, przypadek, gdy marża referencyjna obliczona ze wzoru byłaby niższa niż 2% – co mogłoby wystąpić u podatników operujących historycznie na bardzo niskich marżach lub ze stratą; po drugie, przypadek podatników którzy nie prowadzili w 2025 r. działalności w zakresie, o którym mowa w art. 5, a zatem nie dysponują danymi historycznymi umożliwiającymi obliczenie ŚMS. W obu przypadkach przyjmuje się, że marża referencyjna wynosi 2,00%.

Ustęp 5 reguluje szczegółowe zasady ustalania przychodów i kosztów – zarówno faktycznych, jak i referencyjnych. Celem niniejszego przepisu jest zagwarantowanie, że powinnoś

uiszczenia podatku będzie skorelowana z faktyczną, ostateczną rentownością podatnika, a nie jedynie nominalnymi strumieniami przychodowymi lub poniesionymi kosztami, określanymi w oderwaniu od pełnej ekonomiki prowadzonej działalności.

W treści otwierającego ust. 5 pkt 1 lit. a przewiduje się obowiązek określania wysokości przychodów i kosztów z uwzględnieniem wyniku na pochodnych instrumentach finansowych służących zabezpieczeniu tych przychodów i kosztów, z wyłączeniem wycen tych instrumentów. Taki kształt regulacji zapewnia, iż proponowana danina uwzględnia realia rynkowe handlu surowcami, w których transakcje zabezpieczające (hedging) stanowią powszechny i gospodarczo uzasadniony element zarządzania ryzykiem cenowym i kosztowym, że podatek dotyczy faktycznej, ostatecznej rentowności podatnika, a nie jedynie nominalnych strumieni przychodowych lub poniesionych kosztów oderwanych od pełnej ekonomiki prowadzonej działalności.

Z kolei w treści zamykającego analizowany ustęp pkt 1 lit. b wskazano, że przy ustalaniu przychodów i kosztów na potrzeby projektowanego podatku należy uwzględniać koszty realizacji obowiązków wynikających z odrębnych przepisów związanych z prowadzoną działalnością objętą ustawą, co gwarantuje, że podstawa opodatkowania nie jest zawyżana kosztem niezbędnych wydatków regulacyjnych. Chodzi w tym zakresie o liczne obowiązki nałożone na podmioty zajmujące się wytwarzaniem oraz importem paliw ciekłych, w szczególności wynikające z następujących ustaw:

- 1) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 2) ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych;
- 3) ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym;
- 4) ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;
- 5) ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym;
- 6) ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym – w zakresie opłaty paliwowej, o której mowa w art. 37h tej ustawy;
- 7) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Jednocześnie w ramach kalkulacji przychodów i kosztów nie uwzględnia podatków, opłat i innych danin publicznych, których wysokość jest uzależniona od ilości lub wartości zbywanych paliw ciekłych, w części, w jakiej te podatki, opłaty i inne daniny publicznoprawne nie są uwzględniane przy ustalaniu przychodów referencyjnych albo przychodów faktycznych.

W treści art. 7 ust. 5 pkt 2 wyłączono niezrealizowane przychody i koszty, w szczególności wyceny do wartości godziwej, niezrealizowane różnice kursowe oraz wyceny wartości zapasów paliw ciekłych – pozycje te nie odzwierciedlają faktycznych przepływów pieniężnych i nie powinny wpływać na wysokość daniny.

Co istotne w kontekście obliczania wskaźników określonych w art. 7 (marża referencyjna, średni marża sprzedaży etc.) ujęcie obciążeń wynikających w w/w ustaw musi być dokonywane w sposób spójny tj. zarówno w bazie kosztowej branej pod uwagę przy kalkulacji marży referencyjnej, jak i ŚMS. Nie chodzi w tym zakresie o kwotę tych kosztów (która z oczywistych względów będzie inna), lecz o ich rodzaj (o ile nie mamy do czynienia z nowym obciążeniem, nieistniejącym w roku 2025).

Ustęp 6 uzupełnia zasady ustalania przychodów faktycznych i referencyjnych o regulację dotyczącą umów związanych ze sprzedażą paliw ciekłych, obejmujących w szczególności instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722)), w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanych paliw ciekłych. Przy ustalaniu przychodów faktycznych i referencyjnych należy uwzględnić także wynik wygenerowany na tego typu transakcjach.

Ustęp 7 pkt 1 wprowadza zasadę proporcjonalnego podziału kosztów na wypadek, gdy nie jest możliwe ich jednoznaczne przypisanie do przychodów ze zbycia paliw ciekłych. W takiej sytuacji koszty ustala się w stosunku odpowiadającym udziałowi przychodów ze zbycia paliw ciekłych w łącznych przychodach podatnika ze sprzedaży towarów i produktów (a zatem „przychodów”, zgodnie z ich definicją zawartą w art. 2 pkt 4 projektu). Rozwiązanie to eliminuje ryzyko dowolności przy alokacji kosztów wspólnych, zapewniając metodologiczną spójność obliczania podstawy opodatkowania. Analogiczny sposób, zgodnie z ust. 7 pkt 2, znajdzie zastosowanie przy uwzględnianiu w przychodach faktycznych, kosztach faktycznych, przychodach referencyjnych lub kosztach referencyjnych wyniku na pochodnych instrumentach finansowych, o którym mowa w ust. 5 pkt 1 lit. a.

Ustęp 8 wyłącza stosowanie proporcjonalnej alokacji do ceny nabycia i kosztu wytworzenia paliw ciekłych, jeżeli wartości te są ustalane zgodnie z przepisami o rachunkowości lub właściwymi standardami rachunkowości.

Ustęp 9 reguluje sytuację podatników, którzy prowadzili działalność, o której mowa w art. 5, jedynie przez część roku 2025. W takim przypadku do obliczenia ŚMS uwzględnia się wyłącznie miesiące, w których działalność ta była faktycznie prowadzona. Przepis ten

uszczelnia regulację i eliminuje ryzyko zniekształcenia marży referencyjnej przez miesiące, w których podatnik jeszcze lub już nie prowadził działalności objętej ustawą.

Ustęp 10 zapewnia ciągłość stosowania mechanizmu w przypadku podmiotów powstałych w wyniku działań restrukturyzacyjnych, przejmujących lub łączących się z innymi podatnikami.

Art. 8 – określa stawkę podatku od nadzwyczajnych zysków na poziomie 60% podstawy opodatkowania. Mechanizm ten zapewnia istotny stopień redystrybucji środków w celu łagodzenia skutków kryzysu, równocześnie pozostawiając adekwatną część nadmiarowych zysków do wyłącznej dyspozycji podatnika.

Ustalenie stawki na tym poziomie należy oceniać z uwzględnieniem konstrukcji całej daniny. Podatek nie obejmuje bowiem całości wyniku finansowego podatnika ani całości marży osiąganey w toku prowadzonej działalności gospodarczej. Opodatkowaniu podlega wyłącznie nadwyżka przychodów faktycznych ponad przychody hipotetyczne obliczone przy zastosowaniu marży referencyjnej, tj. marży historycznej powiększonej o 20%. Oznacza to, że zwykła, referencyjna rentowność podatnika, a także dodatkowy bufor odpowiadający 20% historycznej marży, pozostają poza zakresem wprowadzanego podatku. W konsekwencji stawka 60% odnosi się wyłącznie do tej części korzyści ekonomicznej, która przekracza poziom uznany przez projektodawcę za odpowiadający normalnym warunkom rynkowym i nie jest tożsama z efektywną stopą opodatkowania. Zaproponowana wysokość stawki realizuje zatem funkcję redystrybucyjną podatku, nie prowadząc jednocześnie do opodatkowania standardowego wyniku działalności. Taka sama wysokość „bufora” została przyjęta w przepisach unijnych z 2022 r. (w zakresie składki solidarnościowej)¹⁰⁾ oraz wdrażającej je ustawie dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1785).

Należy przy tym zaznaczyć, że ocena proporcjonalności zaproponowanej stawki powinna być dokonywana również w szerszym kontekście, obejmującym całokształt działań osłonowych podjętych w reakcji na wzrost cen paliw. Ciężar realizowanych działań osłonowych, ponoszony jest przez budżet państwa, a więc pośrednio przez ogół podatników. Wprowadzone mechanizmy osłonowe służą ograniczeniu ciężarów ekonomicznych ponoszonych przez

¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (Dz.U.UE.L.2022.2611.1).

gospodarstwa domowe oraz przedsiębiorców korzystających z paliw w bieżącej działalności, w szczególności w transporcie, produkcji i świadczeniu usług. Skoro zatem koszty działań osłonowych są finansowane ze środków publicznych, zasadne jest, aby podmioty, które w tych samych nadzwyczajnych warunkach rynkowych osiągnęły ponadprzeciętne korzyści, partycypowały w finansowaniu skutków kryzysu.

W tym ujęciu stawka 60% stanowi rozwiązanie proporcjonalne, wyważające interes publiczny oraz interes podatników objętych regulacją. Z jednej strony pozwala na „odzyskanie” istotnej części nadzwyczajnych korzyści i częściową kompensację ubytku dochodów publicznych wynikającego z zastosowania obniżek VAT i akcyzy. Z drugiej strony nie obejmuje zwykłej rentowności działalności gospodarczej, lecz jedynie nadwyżkę ponad poziom referencyjny, dodatkowo powiększony o 20%. Tym samym projektowana stawka pozostaje adekwatna do celu regulacji, którym jest sprawiedliwe rozłożenie ciężarów nadzwyczajnej sytuacji rynkowej pomiędzy ogół podatników korzystających z działań osłonowych a podmioty uzyskujące w tym okresie ponadprzeciętne zyski.

Ust. 2 wprowadza dla podatników nieprowadzących działalności w zakresie wytwarzania paliw ciekłych ograniczenie wysokości podatku do proporcjonalnie przypadającego na rok podatkowy dochodu podatkowego albo zysku netto. Regulacja ta gwarantuje, że niniejsza kategoria podatników nie poniesie ciężaru podatku od nadzwyczajnych zysków ponad zdolność płatniczą odnoszącą się do całej działalności podatnika.

Ust. 3 określa, że dochód stanowiący limit podatku ustala się przed pomniejszeniami i odliczeniami, w tym przed odliczeniem straty z lat ubiegłych.

Art. 9 – określa obowiązki podatnika w zakresie rozliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków.

Pierwszym jest obliczanie i wpłacanie na rachunek właściwego naczelnika urzędu skarbowego miesięcznych zaliczek na podatek, obliczanych narastająco. Mechanizm narastający oznacza, że zaliczka należna za dany miesiąc nie jest obliczana wyłącznie od wyników tego miesiąca, lecz stanowi różnicę między podatkiem obliczonym od początku okresu rozliczeniowego do końca danego miesiąca, a sumą zaliczek uprzednio wpłaconych. Jeżeli podatek obliczony narastająco w danym miesiącu jest niższy od sumy dotychczas wpłaconych zaliczek, zaliczka za ten miesiąc wynosi zero, a nadpłata jest rozliczana przy kolejnych zaliczkach lub w ramach rocznego zeznania podatkowego. Mechanizm ten koreluje z konstrukcją podstawy opodatkowania określoną w art. 7, której ostateczną wysokość można ustalić dopiero po

zakończeniu roku podatkowego, gdy znane są ostateczne wartości przychodów i kosztów za cały okres objęty ustawą.

Terminy wpłaty zaliczek konkretyzuje ustęp 2: do 25. dnia miesiąca za miesiąc poprzedni. Przepis ten ustanawia jednak również regułę szczególną dotyczącą pierwszej zaliczki. Zaliczka ta – obejmująca narastająco cały okres od dnia 1 marca 2026 r. do dnia 31 października 2026 r.

Ust. 1 pkt 2 ustanawia obowiązek złożenia zeznania o wysokości podatku od nadzwyczajnych zysków do dnia 30 kwietnia 2027 r. Zeznanie będzie składane wyłącznie elektronicznie w sposób określony w przepisach odrębnych, a więc przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 3b Ordynacji podatkowej oraz przepisach ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej .regulujących e-Urząd Skarbowy.

Ust. 1 pkt 3 wprowadza obowiązek obliczenia i wpłaty – również do 30 kwietnia 2027 r. – należnego podatku od nadzwyczajnych zysków albo różnicy między podatkiem należnym a sumą wpłaconych zaliczek. Oparcie poboru podatku na mechanizmie samoobliczenia eliminuje konieczność angażowania organów podatkowych w bieżący wymiar daniny, wpisując się w standardy krajowego prawa podatkowego i gwarantując efektywność poboru.

Ustęp 3 nakłada na podatnika obowiązek złożenia zeznania w dniu zaprzestania prowadzenia działalności, jeżeli następuje ono przed upływem terminu określonego w ust. 1 pkt 2. Przepis ten gwarantuje ciągłość poboru należności podatkowych w przypadku wcześniejszego zakończenia działalności objętej ustawą.

Ustępy 4–6 regulują zasady zwrotu nadpłaty. Nadpłata powstaje z dniem złożenia zeznania i podlega zwrotowi w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia, a w przypadku wniosku o stwierdzenie nadpłaty ze skorygowanym zeznaniem – w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku (nie wcześniej jednak niż w terminie 3 miesięcy od złożenia pierwotnego zeznania). Oprocentowanie nadpłaty przysługuje od dnia jej powstania, jeżeli nie została zwrócona w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania lub od dnia skorygowania zeznania. Zaliczenie nadpłaty na poczet zaległości podatkowych następuje z dniem jej powstania

Art. 10. – reguluje formalnoprawną stronę rocznego rozliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków.

Ustęp 1 określa zakres danych przekazywanych w zeznaniu o wysokości podatku od nadzwyczajnych zysków, tj. dane identyfikacyjne podatnika oraz dane niezbędne do obliczenia i zapłaty podatku. Tak sformułowany wymóg zapewnia organom podatkowym możliwość weryfikacji prawidłowości samoobliczenia bez nakładania na podatnika obciążeń

dokumentacyjnych wykraczających poza zakres niezbędny dla celów kontrolnych. Ustęp 2 zawiera natomiast delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakresu danych zeznania wraz z niezbędnymi pouczeniami.

Art. 11 i art. 12 – wprowadzają zmiany, odpowiednio, w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, wyłączając podatek od nadzwyczajnych zysków z kosztów uzyskania przychodów w obydwu podatkach dochodowych. Celem obu regulacji jest wyeliminowanie sytuacji, w której zapłata podatku od nadzwyczajnych zysków skutkowałaby pomniejszeniem podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym, co prowadziłoby do częściowej kompensaty tej daniny i istotnego osłabienia jej skuteczności fiskalnej i redystrybucyjnej.

Art. 13 – określa termin wejścia w życie projektowanej ustawy. Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 listopada 2026 r.

V. Informacje dodatkowe

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Ustawa obejmuje swym zakresem także mikro-, małych i średnich przedsiębiorców. Nie nakłada natomiast żadnych obowiązków na obywateli, ani na gospodarstwa domowe.

Wpływy z podatku od nadzwyczajnych zysków zasila budżet państwa, wspierając finansowanie działań osłonowych prowadzonych w odpowiedzi na kryzys energetyczny. Pozwoli to na sfinansowanie wprowadzonych środków łagodzących skutki wzrostu cen paliw. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw, szczególnie narażony na wzrost kosztów transportu i energii, odnosi wymierne korzyści z utrzymania tych programów, które w istotny sposób ograniczają presję kosztową w tej grupie podmiotów. Analogicznie, gospodarstwa domowe – zwłaszcza te o niższych dochodach, dla których wydatki na paliwo i energię stanowią znaczącą część budżetu – korzystają na podtrzymaniu osłon cenowych finansowanych ze środków pozyskanych od podmiotów, które na kryzysie bezpośrednio skorzystały. Powyższe, realizuje, wskazywaną już uprzednio zasadę sprawiedliwości społecznej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Ustawa o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Szatański – Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych, tel. 22 694 33 26, e-mail: Sekretariat.DD@mf.gov.pl	Data sporządzenia 14 września 2026 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD470
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Proponowane rozwiązanie stanowi odpowiedź na istniejącą potrzebę wprowadzenia czasowej daniny od nadzwyczajnych zysków (tzw. windfall tax) osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. przez przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem niektórych paliw ciekłych lub ich obrotem. Potrzeba regulacji wynika z wystąpienia bezprecedensowych uwarunkowań geopolitycznych – konfliktu zbrojnego między USA i Izraelem a Iranem – który doprowadził do gwałtownego wzrostu marż rafineryjnych, niebędącego wynikiem poprawy efektywności operacyjnej firm, lecz skutkiem szoku podażowego. Eskalacja działań militarnych w regionie Zatoki Perskiej doprowadziła do faktycznej blokady Cieśniny Ormuz – strategicznego przesmyku, przez który przepływa blisko 20% światowej podaży ropy naftowej. Nagłe i drastyczne ograniczenie podaży surowca wywołało silną reakcję na rynkach towarowych: cena ropy gatunku Brent wzrosła z poziomu ok. 65 USD za baryłkę w styczniu 2026 r. do ponad 100 USD za baryłkę.

Zdarzenia te spowodowały skokowy wzrost cen surowca na rynkach światowych, a jednocześnie – co ma zasadnicze znaczenie z perspektywy projektowanej regulacji – nadzwyczajne zwiększenie marż handlowych na rynkach europejskich, w tym na rynku krajowym, wielokrotnie przekraczając historyczne średnie. Wyrazem tego są rekordowe poziomy indeksu Light sweet cracking, używanego jako wskaźnik rentowności w przemyśle rafineryjnym. Średnia miesięczna wartość tej marży dla rynków Europy Północno-Zachodniej wzrosła z poziomu 5,33 USD za baryłkę u progu kryzysu w lutym 2026 r. do 23,17 USD za baryłkę w marcu 2026 r., osiągając w ujęciu tygodniowym maksymalne wartości rzędu 29,06 USD za baryłkę¹⁾. Zjawisko to było konsekwencją wzrostu cen gotowych destylatów przewyższającego dynamikę cen surowca o 80–100 USD na baryłce. Przełożyło się to bezpośrednio na ukształtowanie nadzwyczajnych nadwyżek finansowych po stronie podmiotów rafineryjnych. Wygenerowane w ten sposób ponadstandardowe zyski mają charakter wyłącznie zewnętrzny, tj. nie są uwarunkowane wzrostem efektywności operacyjnej danego przedsiębiorstwa, nie mają również podłoża we wcześniej realizowanych inwestycjach.

Powyższe okoliczności przełożyły się na istotny wzrost rentowności przedsiębiorstw paliwowych zajmujących się w szczególności przetwórstwem ropy naftowej. Przykładowo, zgodnie z danymi publikowanymi przez grupę ORLEN²⁾:

- Przychody w II kwartale 2026 r. wyniosły 76,5 mld zł, tj. o 25,8% więcej niż w tym okresie 2025 r. (2Q2025 = 60,8 mld zł),
- EBITDA LIFO W II kwartale 2026 r. wyniosła 13,9 mld zł, tj. o 54,4% więcej niż w tym okresie 2025 r. (2Q2025 = 9 mld zł).

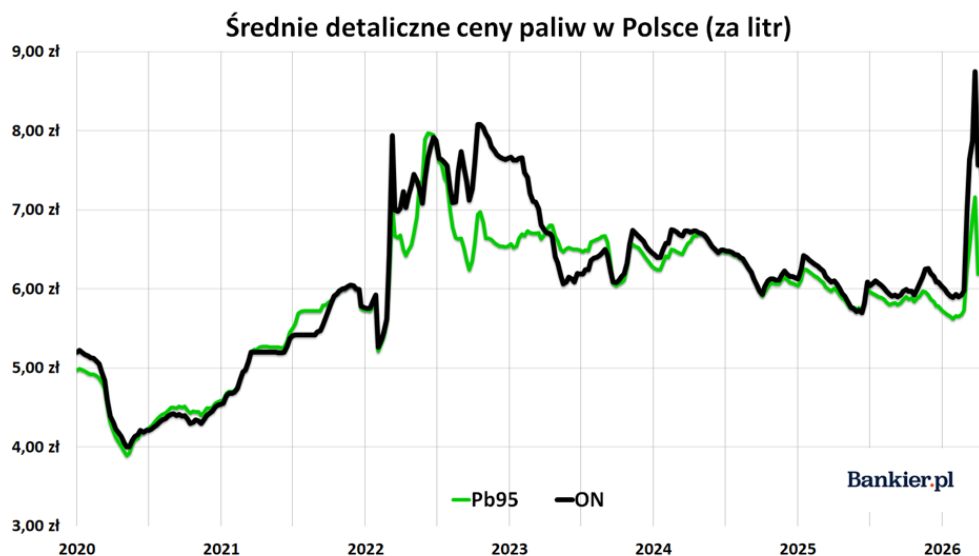
Największy wzrost r/r zanotował segment *Downstream* (obejmujący m.in. rafinację ropy naftowej) – EBITDA LIFO tego segmentu w 2Q2026 wyniosła nieco ponad 5,9 mld zł wobec prawie 1,9 mld zł w 2Q2025³⁾.

W tym samym czasie polscy konsumenci zmagali się z wzrostem cen paliw na stacjach. Z jednej strony zatem gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa energochłonne oraz sektor transportu poniosły koszty wynikające z gwałtownego wzrostu cen paliw, co przełożyło się na presję inflacyjną oraz pogorszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

¹⁾ Raport Międzynarodowej Agencji Energetycznej 41-42 s. <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-april-2026>

²⁾ <https://www.orlen.pl/pl/relacje-inwestorskie/raporty-i-publikacje/sprawozdania/2026>

³⁾ Raport „Skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Orlen. 2 kwartał 2026” opublikowane 6 sierpnia 2026 r. https://www.orlen.pl/content/dam/internet/orlen/pl/pl/relacje-inwestorskie/raporty-i-publikacje/sprawozdania/2026/2q2026/ORLEN_2Q26_PL.pdf.coredownload.pdf

Bankier.pl na podstawie danych BM Reflex⁴⁾

W odpowiedzi na zaistniałą sytuację Rząd przyjął pakiet interwencyjny (CPN) mający na celu obniżenie cen na stacjach benzynowych. W ramach pakietu (1) obniżano stawkę VAT na paliwa z 23 proc. do 8 proc. dla benzyny i oleju napędowego (2) akcyzę na benzynę o 29 groszy na litrze, a na olej napędowy o 28 groszy na litrze (czyli do dolnego progu dopuszczalnego przez unijne przepisy). Dodatkowo Minister Energii ustala – w drodze obwieszczenia – górną granicę ceny detalicznej paliw ciekłych na stacji paliw. Miesięczne koszty podatkowe pakietu (obniżka VAT i akcyzy) to kwota 1,6 mld zł.

Opisana sytuacja z drugiej strony spowodowała, że część podmiotów branży paliwowej osiągnęła rekordowe wyniki finansowe, których skala znacząco przekroczyła średnie historyczne poziomy rentowności. Odpowiedzią na to jest wprowadzenie podatku od nadmiernych zysków koncernów paliwowych (tzw. windfall tax) – rozwiązanie to ma na celu przeciwdziałać sytuacjom, w których wzrost cen surowców przekłada się na nieproporcjonalnie wysokie marże firm.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się wprowadzenie daniny obejmującej nadwyżkę przychodów osiągniętych w 2026 r. w związku ze zbyciem paliw ciekłych, zwanej dalej „podatkiem od nadzwyczajnych zysków”.

Podatnikami podatku od nadzwyczajnych zysków będą przedsiębiorcy prowadzący w okresie od 1 marca 2026 do 31 grudnia 2026 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, działalność w zakresie wytwarzania paliw ciekłych (w rozumieniu projektowanej ustawy), a także przedsiębiorcy dokonujący zbycia na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranica paliw pochodzących z importu i lub wewnątrzwspólnotowego nabycia.

Kluczową cechą projektowanej daniny o charakterze epizodycznym jest jej precyzyjne ukierunkowanie wyłącznie na tę część przychodów, która ma charakter nadzwyczajny – tj. przekracza marżę (w określonym segmencie działalności), jaką podatnik osiągałby w normalnych warunkach rynkowych.

Podstawę obliczenia podatku stanowić będzie nadwyżka osiągniętych przez podatnika przychodów ponad kwotę przychodów, jaka zostałaby osiągnięta przez tego podatnika przy zastosowaniu marży referencyjnej (przychody hipotetyczne).

Marża referencyjna stanowi historyczną marżę danego podatnika z roku 2025, rozumianą jako procentowy udział zysku ze sprzedaży paliw ciekłych w przychodach z ich sprzedaży w tym roku (średnia marża sprzedaży, ŚMS), powiększoną o 20% (marża referencyjna = $\text{ŚMS} \times 1,2$), przy czym nie może być niższa niż 2%.

Przyjęcie roku 2025 jako okresu referencyjnego zapewnia obiektywny punkt odniesienia, odzwierciedlający rzeczywistą, historyczną zdolność do generowania zysków danego podatnika. Jest to ponadto jeden z nielicznych na przestrzeni ostatnich lat okresów, w którym nie doszło do wystąpienia istotnych zdarzeń nadzwyczajnych, rzutujących „nienaturalnie” na poziom stosowanych marż.

Korekta o 20% stanowi dodatkowy instrument gwarancyjny, który chroni podatników przed opodatkowaniem przychodów wynikających ze zwykłych wahań rynkowych lub organicznego wzrostu działalności. Opodatkowaniu podlegać będzie wyłącznie nadwyżka ponad ten próg – identyfikowana jako nadwyżka wynikająca ze wstrząsu podażowego będącego skutkiem konfliktu zbrojnego na Bliskim Wschodzie.

⁴⁾ <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Ceny-paliw-w-Polsce-maj-2026-Benzyna-byla-najdrozsza-od-marca-9129928.html>

Zgodnie z projektem ustawy obowiązek podatkowy aktualizować będzie się jedynie wówczas, gdy przychody faktycznie osiągnięte w roku podatkowym ze zbycia paliw ciekłych przewyższą przychody hipotetyczne – obliczone jako iloraz kosztów faktycznych i wyrażenia $(1 - \text{marża referencyjna} / 100\%)$. Mechanizm ten zapobiega opodatkowaniu podmiotów, które – mimo prowadzenia działalności w obszarach objętych zakresem przedmiotowym projektowanej ustawy – nie osiągnęły faktycznie przychodów o nadzwyczajnym charakterze.

Proponuje się, aby stawka podatku wynosiła 60% tak określonej podstawy opodatkowania, co proporcjonalnie odzwierciedla skalę nieoczekiwanych korzyści, przy jednoczesnym pozostawieniu podatnikowi możliwości dysponowania istotnej części przychodu. Proponowany poziom stawki służy zrównoważeniu nieoczekiwanych korzyści marżowych podmiotów rafineryjnych i handlowych, powstałych w wyniku uwarunkowań zewnętrznych. Należy również podkreślić, że określona w projekcie stawka podatku skorelowana z opisanym powyżej sposobem ustalania podstawy opodatkowania. Podstawa podatku nie obejmuje całości przychodu przekraczającego historyczny poziom rentowności, lecz wyłącznie nadwyżkę ponad marżę referencyjną, powiększoną o dodatkowe 20%. Oznacza to, że podatnik zachowuje w pełni przychody odpowiadające historycznej marży oraz nadwyżkę w wysokości 20% ponad tę marżę – bez żadnego obciążenia podatkowego w ramach projektowanego instrumentu. Opodatkowaniu stawką 60% podlega dopiero przychód generowany ponad tak wyznaczony próg wolny od opodatkowania. Efektywna stopa opodatkowania *całości* przychodu o charakterze nadzwyczajnym (ekonomicznie rozumianego jako każda nadwyżka ponad historyczną normę) jest zatem istotnie niższa niż nominalne 60%.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Omawiany obszar nie jest zharmonizowany na szczeblu unijnym. Tym samym każde państwo może samodzielnie decydować o wprowadzeniu takiej daniny, czego wyrazem są pojawiające się w przestrzeni publicznej informacje o planach wdrożenia porównywalnych rozwiązań (np. Niemcy, Hiszpania, Portugalia). Natomiast podobne instrumenty były stosowane przez państwa członkowskie Unii Europejskiej w latach 2022–2023 w odpowiedzi na nadzwyczajne zyski sektora energetycznego, osiągane w następstwie kryzysu wywołanego agresją Rosji na Ukrainę. Wtedy to państwa członkowskie UE, realizując postanowienia i możliwości wynikające z rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (Dz.U.UE.L.2022.2611.1), podejmowały inicjatywy ustawodawcze w tym zakresie. Przejawem tego była ustawa z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1785). Ocena funkcjonowania unijnego mechanizmu zysków nadzwyczajnych została przedstawiona w raporcie: *Commission final report: Emergency measure on the fossil fuels sector in support of European consumers and businesses*⁵⁾.

Stawki podatków od nadzwyczajnych zysków stosowanych w państwach UE w latach 2022–2023 były silnie zróżnicowane – przykładowo 60% w Czechach, 75% w Irlandii i 80% w Słowenii⁶⁾, przy unijnym minimum wynoszącym 33% dla składki solidarnościowej. Proponowana w niniejszym projekcie stawka 60% jest zatem zbieżna zarówno z rozwiązaniem czeskim z lat 2022–2023, jak i z aktualną regulacją rumuńską, co świadczy o jej osadzeniu w głównym nurcie europejskiej praktyki regulacyjnej. Państwa członkowskie różniły się także w zakresie konstrukcji podstawy opodatkowania – część z nich, stosując się do wytycznych rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854, opierała ją na zysku podatkowym przekraczającym określony próg ponad średnią historyczną, inne dostosowywały sposób jej ukształtowania do własnych potrzeb i uwarunkowań krajowych, posługując się np. przychodami ze sprzedaży lub innymi kategoriami ekonomicznymi. Niniejszy projekt wpisuje się w tę praktykę, przyjmując jako podstawę obliczenia podatku nadwyżkę przychodów faktycznych ponad przychody hipotetyczne wyznaczone przy zastosowaniu indywidualnej marży referencyjnej podatnika, co stanowi rozwiązanie dostosowane do specyfiki wzrostu rentowności rynku wytwarzania oraz obrotu paliwami ciekłymi.

Praktyka wprowadzania porównywalnych rozwiązań w odpowiedzi na kryzys podaży wywołany konfliktem na Bliskim Wschodzie widoczna jest również w działaniach rządu Rumunii. W ramach przyjętego pakietu interwencyjnego, równoległe z okresowym obniżeniem podatku akcyzowego na olej napędowy, wprowadzono tam nadzwyczajny podatek solidarnościowy (solidarity contribution) obciążający sektor naftowy. Omawiana regulacja nakłada 60-procentową stawkę podatku na nadmiarowe zyski przedsiębiorstw zajmujących się wydobywaniem ropy naftowej.

Doświadczenia te potwierdzają, że czasowe opodatkowanie nadzwyczajnych zysków może stanowić skuteczne narzędzie stabilizacji społeczno-gospodarczej bez negatywnego wpływu na długoterminowe decyzje inwestycyjne przedsiębiorstw.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie wytwarzania, w procesie	Ok. 20–30 podmiotów	Rejestr koncesji udzielanych przez Prezesa URE, link: https://rejestry.ure.gov.pl/	Opodatkowanie nadwyżki przychodów uzyskanych w 2026 r. przez przedsiębiorców

⁵⁾ https://taxation-customs.ec.europa.eu/news/commission-final-report-emergency-measure-fossil-fuels-sector-support-european-consumers-and-2025-05-15_en

⁶⁾ Raport What European Countries Are Doing about Oil and Gas Windfall Profits Taxes <https://taxfoundation.org/research/all/eu/eu-windfall-profits-taxes-oil-gas/>

przerobu ropy naftowej, benzyn silnikowych i olejów napędowych (innych niż do celów grzewczych) lub w zakresie obrotu paliwami ciekłymi z zagranicą.			prowadzących działalność w zakresie wytwarzania lub sprzedaży importowanych lub nabytych wewnątrzwspólnotowo niektórych paliw ciekłych.
Ministerstwo Finansów	1		Wdrożenie rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy.
Organy KAS (naczelnicy urzędów skarbowych, dyrektorzy IAS, Dyrektor KIS)	Zależna od właściwości miejscowej podatników (ok. kilkunastu).		Stosowanie i wykładnia przepisów ustawy (m.in. przyjmowanie deklaracji i obsługa rozliczeń, prowadzenie czynności sprawdzających i kontroli celno-skarbowych lub podatkowych, wydawanie interpretacji indywidualnych).

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

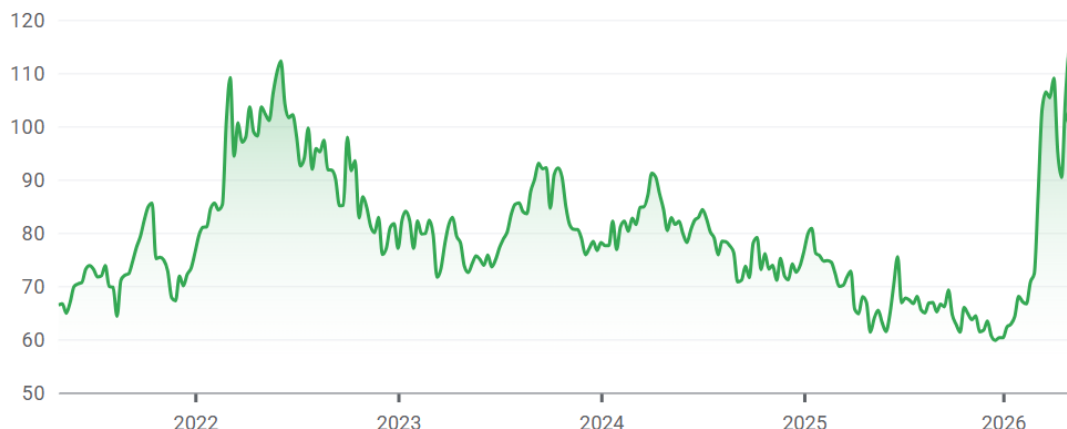
W odniesieniu do projektu nie były prowadzone konsultacje poprzedzające jego przygotowanie, tzw. pre-konsultacje publiczne.

Z uwagi na to, że projekt powiela rozwiązanie ujęte w projekcie o nr UD411 odstąpiono od ponownych konsultacji projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 2026	1 2027	2 2028	3 2029	4 2030	5 2031	6 2032	7 2033	8 2034	9 2035	10 2036	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	3800	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4000
budżet państwa	3800	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4000
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	3800	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4000
budżet państwa	3800	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4000
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Projektowana ustawa będzie miała wpływ na wzrost dochodów budżetu państwa, pozostanie bez wpływu na dochody jednostek samorządu terytorialnego. Projektowane rozwiązania co do zasady pozostaną bez wpływu na wydatki sektora finansów publicznych. Mogą natomiast pojawić się koszty związane z modyfikacją systemów informatycznych, w tym umożliwiające obsługę procesów poboru i dochodzenia należności z tytułu wprowadzanego podatku. Obecnie brak jest jednak możliwości oszacowania tych kosztów.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Początek wojny w Iranie oraz blokada cieśniny Ormuz przyczyniły się do wstrzymania eksportu ropy oraz innych paliw wraz z ich produktami. Doprowadziło to do skokowego wzrostu cen ropy na rynkach światowych, a także lokalnie do wzrostu cen paliw (Ceny ropy Brent w USD).

Źródło: <https://www.google.com/finance/beta/quote/BZW00:NYMEX?window=5Y>

Obserwowany wzrost cen przekłada się na potwierdzony wzrost zysków polskich i zagranicznych przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wytwarzania lub hurtowego obrotu paliwami ciekłymi (o czym świadczą opublikowane już raporty za 1Q2026 największych firm z tego sektora).

W celu oszacowania skutków finansowych tego rozwiązania wykorzystano dane:

- 1) ze sprawozdania zarządu grupy ORLEN, która jest liderem rynku paliwowego i petrochemicznego w Polsce, (<https://www.orlen.pl/orlen/raporty-i-wskazniki>):
 - przychody za 2025 r. z segmentu: rafineria i petrochemia wyniosły 125 mld zł,
 - koszty uzyskania przychodów za 2025 r. z segmentu: rafineria i petrochemia wyniosły 120 mld zł;
- 2) z zeznań podatkowych podatników podatku dochodowego od osób prawnych dostępnych na stronie <https://www.gov.pl/web/finanse/indywidualne-dane-podatnikow-cit>. Na podstawie zeznań Orlen S.A. ustalono, że za 2022 r. (konflikt zbrojny na Ukrainie) w porównaniu do 2021 r. przychody wzrosły o 114% a koszty ich uzyskania o 109%.

Powyższe dane posłużyły do oszacowania wartości przychodów w 2026 r. grupy Orlen w segmencie rafineria i petrochemia. Wykorzystując podaną w ustawie metodologię dotyczącą średniej marży sprzedaży, marży referencyjnej i przychodu hipotetycznego wyliczono podstawę opodatkowania podatkiem od nadzwyczajnych zysków tego podatnika na poziomie około 4 mld zł.

Uznając, że Orlen jest liderem rynku paliwowego i petrochemicznego w Polsce przyjęto, że udział pozostałych podmiotów w podstawie opodatkowania podatku od nadzwyczajnych zysków stanowić będzie 40%.

Na podstawie powyższych danych i przyjętych do obliczeń założeń określono podstawę opodatkowania za 2026 r. projektowanego podatku jako nadwyżkę przychodów ze sprzedaży paliw ciekłych ponad kwotę przychodów z tego tytułu, jaka zostałaby osiągnięta przy zastosowaniu średniej marży sprzedaży (ŚMS) paliw ciekłych z roku poprzedniego powiększonej o 20% w wysokości około 6,7 mld zł.

Szacowana wysokość podatku od nadzwyczajnych zysków (60% podstawy opodatkowania) za okres od marca do grudnia 2026 r. wyniosłaby 4 mld zł, z tego szacowane wpłaty w 2026 r. wyniosą 3,8 mld zł a w 2027 r. 0,2 mld zł (zaliczka za grudzień 2026 r.).

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-3800	-200	0	0	0	0	-4000
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
duże przedsiębiorstwa								

W ujęciu niepieniężnym	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowane zmiany mają na celu ograniczenie nadmiernych zysków przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie wytwarzania i obrotu niektórych paliw ciekłych, wykorzystujących obecną sytuację geopolityczną. Zauważa się, że projekt dotyczy opodatkowania nadwyżki przychodów w wypracowanych przez podmioty z uwagi na zaistniałe uwarunkowania zewnętrzne, które nie były zakładane w okresie opracowywania strategii na 2026 r., stąd nie przewiduje się wpływu projektowanych zmian na innowacje/inwestycje firm. Ponadto zmiany przewidziane w projekcie zostały już zasygnalizowane, tak więc zakłada się, że zostały uwzględnione w wycenach akcji spółek giełdowych.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie przewiduje się bezpośredniego wpływu planowanych rozwiązań na sytuację ekonomiczną rodzin i obywateli, w tym osób starszych i niepełnosprawnych.
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Omówione w pkt. 6.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Wprowadzenie podatku od nadzwyczajnych zysków będzie się wiązało ze zwiększeniem liczby dokumentów, procedur czy czasu na załatwienie spraw w związku z koniecznością: składania do właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego deklaracji o wysokości podatku od nadzwyczajnych zysków, sporządzanej według ustalonego wzoru, obliczania i wpłacania tego podatku. Ustawa nakłada obowiązek obliczania i wpłacania podatku w terminie do 25 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Pierwszą zaliczkę za okres od 1 marca 2026 r. do 31 października 2026 r. podatnik ma obowiązek uiścić w terminie do 25 listopada 2026 r. Zgodnie z projektem zeznanie o wysokości podatku od nadzwyczajnych zysków, podatnik jest obowiązany złożyć w terminie do 30 kwietnia 2027 r. W tym samym terminie jest on obowiązany obliczyć i wpłacić należny podatek od nadzwyczajnych zysków albo różnicę między podatkiem należnym od nadzwyczajnych zysków a sumą zapłaconych zaliczek.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Proponowane regulacje nie mają bezpośredniego wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Planowane zmiany nie mają wpływu na pozostałe obszary.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
Przepisy ustawy wejdą w życie z dniem 1 listopada 2026 r.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Ewaluacja efektów projektów prowadzona będzie na bieżąco. Miernik: wpływy z tytułu podatku od nadzwyczajnych zysków.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak załączników.

RAPORT Z KONSULTACJI
projektu ustawy
o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych
w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych

1. Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania

Stosownie do art. 5 ustawy z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) oraz stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Dla przedmiotowego projektu, z uwagi na dążenie do wejścia w życie proponowanych rozwiązań niezwłocznie, co uzasadnione jest obecną sytuacją na rynku paliw wywołaną konfliktem na Bliskim Wschodzie oraz fakt, że projekt powiela rozwiązania ujęte w projekcie UD411, nie przeprowadzono konsultacji społecznych ani procedury opiniowania przez uprawnione podmioty (w tym organizacje pozarządowe i związki zawodowe).

W związku z powyższym brak jest wniosków do rozpatrzenia.

Projekt został przekazany zgodnie z treścią druku 2684, uchwaloną przez Sejm w dniu 3 lipca 2026 r. (uzgodnioną pierwotnie dla projektu UD411).

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW I GOSPODARKI¹⁾

z dnia

w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych, zwanej dalej „ustawą”, wraz z niezbędnymi pouczeniami.

§ 2. Zeznanie o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków, zwane dalej „zeznanie”, zawiera:

- 1) oznaczenie urzędu skarbowego, do którego jest składane zeznanie;
- 2) określenie celu złożenia zeznania – złożenie zeznania albo korekta zeznania;
- 3) dane identyfikacyjne podatnika;
- 4) dane niezbędne do ustalenia podstawy obliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków, o którym mowa w ustawie, zwanego dalej „podatkiem”;
- 5) dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku;
- 6) dane dotyczące zaliczek na podatek oraz podatku do zapłaty albo nadpłaty;
- 7) pouczenia podatnika.

§ 3. Dane identyfikacyjne podatnika, o których mowa w § 2 pkt 3, obejmują:

- 1) identyfikator podatkowy NIP podatnika;

¹⁾ Minister Finansów i Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów i Gospodarki (Dz. U. poz. 997).

- 2) w przypadku podatnika niebędącego osobą fizyczną – nazwę pełną, a w przypadku podatnika będącego osobą fizyczną – nazwisko, pierwsze imię oraz datę urodzenia;
- 3) adres siedziby – w przypadku podatnika niebędącego osobą fizyczną, albo adres zamieszkania – w przypadku podatnika będącego osobą fizyczną;
- 4) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej podatnika – przy czym podanie tych danych nie jest obowiązkowe.

§ 4. Dane niezbędne do ustalenia podstawy obliczenia podatku, o których mowa w § 2 pkt 4, obejmują:

- 1) wskazanie rodzaju prowadzonej przez podatnika działalności, o której mowa w art. 5 ustawy – wytwarzanie paliw ciekłych lub obrót paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą;
- 2) wskazanie, czy podatnik prowadził w 2025 r. działalność w zakresie określonym w art. 5 ustawy, a w przypadku prowadzenia tej działalności przez część 2025 r. – liczbę oraz oznaczenie miesięcy, w których działalność ta była prowadzona, zgodnie z art. 7 ust. 9 ustawy;
- 3) wysokość przychodów referencyjnych, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 1 ustawy;
- 4) wysokość kosztów referencyjnych, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy;
- 5) wysokość średniej marży sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r., obliczonej zgodnie z art. 7 ust. 3 i 4 ustawy;
- 6) wysokość marży referencyjnej, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy, w tym wskazanie, czy przyjęto marżę referencyjną w wysokości 2,00%;
- 7) wysokość przychodów faktycznych, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy;
- 8) wysokość kosztów faktycznych, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy;
- 9) wysokość przychodów hipotetycznych, obliczonych zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy;
- 10) wskazanie, czy koszty faktyczne lub koszty referencyjne zostały ustalone w sposób, o którym mowa w art. 7 ust. 7 ustawy;
- 11) wskazanie, czy koszty faktyczne lub koszty referencyjne zostały ustalone w sposób, o którym mowa w art. 7 ust. 8 ustawy;
- 12) wysokość podstawy obliczenia podatku, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy.

§ 5. Dane niezbędne do obliczenia wysokości podatku, o których mowa w § 2 pkt 5, obejmują:

- 1) wysokość podatku należnego, obliczonego według stawki, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy;
- 2) sumę należnych zaliczek na podatek za rok podatkowy, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 3) wskazanie, czy do podatku należnego od podatnika nieprowadzącego działalności, o której mowa w art. 5 pkt 1 ustawy, znajduje zastosowanie art. 8 ust. 2 ustawy wraz z podaniem wysokości tego podatku.

§ 6. Dane dotyczące zaliczek na podatek oraz podatku do zapłaty albo nadpłaty, o których mowa w § 2 pkt 6, obejmują:

- 1) wysokość należnych i zapłaconych zaliczek na podatek za poszczególne miesiące roku podatkowego, w tym zaliczki pierwszej, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy;
- 2) sumę zaliczek na podatek zapłaconych za rok podatkowy;
- 3) wysokość podatku do zapłaty, stanowiącą różnicę między podatkiem należnym a sumą zapłaconych zaliczek na podatek, albo wysokość nadpłaty, o której mowa w art. 9 ust. 4 ustawy.

§ 7. Zeznanie zawiera pouczenia podatnika, że:

- 1) w przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie podatku podlegającego wpłacie lub wpłacenia go w niepełnej wysokości zeznanie stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, w tym również na odsetki za zwłokę od zaległych zaliczek na podatek wykazanych w zeznaniu, zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- 2) za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy i przez to narażenie podatku na uszczuplenie grozi odpowiedzialność przewidziana w przepisach Kodeksu karnego skarbowego.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2026 r.

**MINISTER FINANSÓW
I GOSPODARKI**

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 10 ust. 2 ustawy o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków wraz z niezbędnymi pouczeniami, uwzględniając konieczność prawidłowego rozliczenia tego podatku oraz kontroli wykonania tego obowiązku przez organ podatkowy.

Podatek od nadzwyczajnych zysków jest daniną epizodyczną, pobieraną za rok podatkowy obejmujący okres od dnia 1 marca do dnia 31 grudnia 2026 r. Podatnikami są podmioty prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność w zakresie wytwarzania lub obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą. Podatek rozliczany jest przez podatnika w formie samoobliczenia, co determinuje konieczność określenia szczegółowego zakresu danych zeznania, umożliwiającego zarówno prawidłowe dokonanie rozliczenia przez podatnika, jak i weryfikację tego rozliczenia przez organ podatkowy.

Zakres danych wymaganych od podatnika ukształtowano zgodnie ze standardami wypracowanymi w ramach rozliczenia innych danin publicznych, tak aby umożliwić pełne rozliczenie podatku przy jednoczesnym zapewnieniu organom podatkowym możliwości weryfikacji prawidłowości złożonego zeznania. Realizując powyższy standard proponuje się, aby zeznanie obejmowało dane identyfikacyjne podatnika (§ 3 projektu), dane kalkulacyjne niezbędne do ustalenia podstawy obliczenia podatku (§ 4 projektu), dane służące obliczeniu jego wysokości (§ 5 projektu), dane dotyczące zaliczek i rozliczenia końcowego (§ 6 projektu) oraz pouczenia (§ 7 projektu).

Zakres danych wymaganych do przedstawienia przez podatnika na potrzeby obliczenia wysokości obciążającego go zobowiązania podatkowego (§ 4–6 projektu) odpowiada konstrukcji podatku określonej w art. 7–9 ustawy. Zeznanie będzie obejmowało w szczególności elementy kalkulacyjne podstawy obliczenia podatku, tj. przychody i koszty referencyjne, średnią marżę sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r., marżę referencyjną, przychody i koszty faktyczne oraz przychody hipotetyczne, a także dane dotyczące podatku należnego, należnych i zapłaconych zaliczek oraz podatku do zapłaty albo nadpłaty.

W odniesieniu do informacji dotyczących zaliczek na podatek (§ 6 projektu) uwzględniono szczególny tryb wpłaty pierwszej zaliczki, obejmującej okres od dnia 1 marca do dnia 31 października 2026 r.

Pouczenia zawarte w zeznaniu (§ 7 projektu) informują podatnika o skutkach egzekucyjnych zeznania jako podstawy do wystawienia tytułu wykonawczego w przypadku braku wpłaty podatku (zaliczki na podatek) w terminie, a także o odpowiedzialności karnej skarbowej za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, skutkujące narażeniem podatku na uszczuplenie.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 listopada 2026 r. (§ 8 projektu). Uzasadnia to konieczność zapewnienia podatnikom możliwości wykonania obowiązku złożenia zeznania w terminie określonym w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. do dnia 30 kwietnia 2027 r., jak również w trybie przewidzianym w art. 9 ust. 3 ustawy – w przypadku wcześniejszego zaprzestania prowadzenia działalności. Wejście w życie rozporządzenia w tym terminie nie narusza zasady demokratycznego państwa prawnego, a ważny interes publiczny wymaga niezwłocznego określenia zakresu danych zeznania, tak aby podatnicy dysponowali wystarczającym wyprzedzeniem do przygotowania wymaganej dokumentacji.

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie obowiązku ustawowego i nie kreuje nowych obciążeń wykraczających poza obowiązki wynikające z ustawy. Koszty dostosowania po stronie podatników związane są wyłącznie z jednorazowym przygotowaniem zeznania.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Projekt rozporządzenia nie dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego. Z tego względu nie został przekazany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2026 r. poz. 936) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) projekt rozporządzenia z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów

oraz konsultacji publicznych został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Szatański - Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych, tel. 22 694 33 26 e-mail: Sekretariat.DD@mf.gov.pl	Data sporządzenia 14.09.2026 Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz. U. poz. ...) Nrw wykazie prac legislacyjnych Ministra Finansów i Gospodarki w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa z dnia2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz. U. poz. ...), zwana dalej „ustawą”, ustanawia epizodyczną daninę nakładaną na podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą. Podatek ten, określany dalej „podatkiem od nadzwyczajnych zysków”, stanowi odpowiedź na nadzwyczajne uwarunkowania gospodarcze i geopolityczne pierwszej połowy 2026 r., które doprowadziły do gwałtownego wzrostu marż w sektorze paliwowym – skutku szoku podażowego wywołanego eskalacją konfliktu na Bliskim Wschodzie i faktyczną blokadą Cieśniny Ormuz. Gwałtownemu wzrostowi marż towarzyszył wzrost cen paliw na rynku krajowym, co wymusiło podjęcie kosztownych działań osłonowych – obniżenia VAT i akcyzy na paliwa oraz wprowadzenia maksymalnych cen detalicznych, których łączny koszt fiskalny oszacowano na kilka miliardów złotych. Powstała tym samym asymetria: ciężar wsparcia cenowego obciążył budżet państwa, a pośrednio ogół podatników, podczas gdy część przedsiębiorstw sektora paliwowego osiągnęła w tym samym czasie ponadprzeciętne wyniki finansowe, będące skutkiem zewnętrznego wstrząsu geopolitycznego, a nie poprawy efektywności operacyjnej.

Ustawa nakłada na podatników obowiązek składania zeznania o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków, zaś art. 10 ust. 2 ustawy zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakresu danych, jakie powinno zawierać to zeznanie, wraz z niezbędnymi pouczeniami, uwzględniając konieczność prawidłowego rozliczenia podatku oraz kontroli wykonania tego obowiązku przez organ podatkowy. Brak rozporządzenia wykonawczego uniemożliwiłby podatnikom prawidłowe wypełnienie obowiązku wynikającego z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. złożenia zeznania w terminie do dnia 30 kwietnia 2027 r., bądź w terminie wcześniejszym, jeżeli podatnik zakończy działalność przed upływem ww. terminu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wykonując delegację ustawową projektowane rozporządzenie określa szczegółowy zakres danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków.

Zakres informacji określony w rozporządzeniu, które podatnik podatku od nadzwyczajnych zysków będzie zobowiązany przedstawić, został ukształtowany w taki sposób, aby umożliwić kompleksowe rozliczenie tego podatku, przy jednoczesnym zapewnieniu organom podatkowym możliwości weryfikacji prawidłowości złożonego zeznania. Realizując powyższe założenie treść rozporządzenia ustanawia obowiązek przekazania takich informacji, jak dane identyfikacyjne podatnika (NIP, nazwa lub imię i nazwisko, adres siedziby albo zamieszkania), jak również dane kalkulacyjne konieczne do ustalenia podstawy opodatkowania i wysokości podatku, tj. przychody i koszty referencyjne z 2025 r., marżę referencyjną, przychody i koszty faktyczne roku podatkowego, przychody hipotetyczne oraz podstawę opodatkowania stanowiącą nadwyżkę przychodów faktycznych ponad hipotetyczne. Zeznanie zawiera ponadto rozliczenie zaliczek miesięcznych oraz wskazuje wysokość podatku do zapłaty albo nadpłaty, a także niezbędne pouczenia dla podatnika.

Oczekiwany efekt wejścia w życie opisywanej regulacji jest zapewnienie podatnikom czytelnego narzędzia do prawidłowego samoobliczenia podatku oraz wyposażenie organów podatkowych w dane niezbędne do weryfikacji tego rozliczenia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zakres przedmiotowych regulacji prawnych nie jest uregulowany w prawie wspólnotowym i nie podlega harmonizacji. Materia regulowana w niniejszym rozporządzeniu zależy wyłącznie od decyzji zainteresowanych państw i ma charakter techniczno-wykonawczy wobec przepisów ustawy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podatnicy podatku od nadzwyczajnych zysków, zobowiązani do złożenia zeznania na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy – podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania paliw ciekłych lub obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą	Ok. 20-30 podmiotów	Rejestr koncesji udzielanych przez Prezesa URE, link: https://rejstry.ure.gov.pl/	Brak bezpośredniego oddziaływania. Rozporządzenie dookreśla sposób wykonywania obowiązku wynikającego z ustawy.
Ministerstwo Finansów	1		Wdrożenie rozwiązań przewidzianych w projekcie rozporządzenia.
Organy KAS (naczelnicy urzędów skarbowych, dyrektorzy IAS, Dyrektor KIS)	Zależna od właściwości miejscowej podatników (ok. kilkunastu).		Obsługa zeznań.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W odniesieniu do projektu nie były prowadzone konsultacje poprzedzające jego przygotowanie, tzw. pre-konsultacje publiczne.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) oraz stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie przekazany następującym organizacjom:

1. Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego
2. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
3. Business Centre Club
4. Konfederacja „Lewiatan”
5. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
6. Krajowa Rada Doradców Podatkowych
7. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – Zarząd Główny
8. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ)
9. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
10. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
11. Krajowa Izba Gospodarcza
12. Polska Rada Biznesu
13. Izba Pracodawców Polskich
14. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
15. Polski Fundusz Rozwoju
16. Polska Izba Biegłych Rewidentów

W celu zaopiniowania projekt zostanie skierowany również do:

1. Rzecznika Praw Obywatelskich
2. Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców
3. Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki
4. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
5. Rady Dialogu Społecznego

Wyznaczony okres konsultacji podyktowany będzie koniecznością wejścia w życie projektowanego rozporządzenia z dniem 1 listopada 2026 r., tj. wraz z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca do grudnia 2026 r. ze zbycia paliw ciekłych. Za przyjęciem takiej daty wejścia w życie projektowanego rozporządzenia przemawia z kolei ważny interes publiczny, wyrażający się w konieczności jak najszybszego poinformowania podatników o zakresie danych niezbędnych do rozliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków.

Należy również podkreślić, że projektowana zmiana ma charakter wykonawczy i techniczno-dostosowujący. Nie ustanawia ona nowego obowiązku podatkowego ani nie modyfikuje elementów konstrukcyjnych podatku od nadzwyczajnych zysków, które wynikają z ustawy. Celem projektowanej regulacji jest wyłącznie zapewnienie właściwego sposobu realizacji obowiązku złożenia zeznania, a tym prawidłowego samego rozliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków.

Podsumowanie wyników konsultacji zostało przedstawione w raporcie z konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 2026	1 20 27	2 2028	3 2029	4 2030	5 2031	6 2032	7 2033	8 2034	9 2035	10 2036	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0,943	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,943
budżet państwa	0,943	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,943
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-0,943	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,943
budżet państwa	-0,943	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,943
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Rozporządzenie nie wpływa na wysokość dochodów sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.
	Wdrożenie rozporządzenia pociąga za sobą koszty po stronie Krajowej Administracji Skarbowej związane z dostosowaniem systemów teleinformatycznych, istniejących funkcjonalności oraz aplikacji służących do obsługi zeznania o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków. Łączny koszt zmian wynikających z projektowanej regulacji szacuje się na ok. 942,5 tys. zł, w tym koszt dostosowania systemu PoltaxPlus wyniesie 142,5 tys. zł, a koszt pozostałych zmian w systemach i aplikacjach KAS około 800 tys. zł.
	Koszty dostosowania systemu PoltaxPlus zostaną sfinansowane z poz. 13 RM 2026 „PoltaxPlus – rozwój”. Koszty związane z dostosowaniem e-Urzędu Skarbowego 2.0 będą finansowane ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Koszty zmian pozostałych zmian w infrastrukturze informatycznej będą finansowane z dotacji pochodzącej z części 19 budżetu państwa.

	Wskazane koszty mają charakter jednorazowy i dotyczą dostosowania systemów teleinformatycznych Krajowej Administracji Skarbowej do obsługi obowiązków wynikających z projektowanej regulacji.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Szacowane kwoty wydatków związanych z wdrożeniem rozporządzenia sporządzono na podstawie analiz przeprowadzonych przez właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa Finansów oraz Krajowej Administracji Skarbowej. Wskazane kwoty kosztów obejmują prace analityczne, projektowe, programistyczne, testowe oraz wdrożeniowe niezbędne do dostosowania wykorzystywanych systemów i usług cyfrowych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej dookreślając w wymiarze techniczno-wykonawczym sposób wykonania obowiązków płynących z ustawy. Z tego względu należy uznać, że wdrożenie projektowanego aktu pozostaje bez wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli, gospodarstwa domowe oraz osoby niepełnosprawne i starsze.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej i określa szczegółowy zakres danych zawartych w zeznaniu o wysokości należnego podatku od nadzwyczajnych zysków. Skutkiem regulacji jest zwiększenie liczby dokumentów oraz procedur związanych z wykonaniem obowiązków sprawozdawczych przewidzianych w ustawie. Podkreślenia jednak wymaga, iż m projekt nie kreuje nowych, autonomicznych obowiązków materialnoprawnych, lecz doprecyzowuje sposób realizacji obowiązku sprawozdawczego określonego w ustawie.

9. Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Rozporządzenie ma wpływ na informatyzację w zakresie konieczności wdrożenia wzoru zeznania w systemach teleinformatycznych Krajowej Administracji Skarbowej obsługujących składanie i weryfikację deklaracji podatkowych. Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na pozostałe wskazane obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przepisy rozporządzenia wejdą w życie z dniem 1 listopada 2026 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ze względu na techniczny charakter projektu rozporządzenia nie przewiduje się ewaluacji efektów oddziaływania projektowanej regulacji.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak załączników.		